

**PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO
A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA OBCE
BREZOVICA NA ROKY
2023 – 2030**

OBSAH

Úvod	3
Časť 1: Analytická časť	4
1.1 Základné charakteristiky	4
1.2 Demografia	9
1.3 Hospodárstvo	15
1.4 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra	19
1.5 Technická infraštruktúra	21
1.6 Kultúra, šport, cestovný ruch	26
1.7 Príroda a životné prostredie	29
1.8 Samospráva a rozpočet obce	36
SWOT analýza	39
2. Strategická časť PHSR brezovica 2023 – 2030	42
2.1 Rozvojová vízia obce Brezovica	42
2.2 Komplementárnosť PHSR s nadradenými stratégiami	42
3. Programová časť PHSR 2023 – 2030	46
3.1 Rozvojová stratégia obce Brezovica v štruktúrovanej podobe	47
3.2 Prehľad opatrení a projektových aktivít podľa oblastí	49
4. Realizačná časť	55
4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR	55
4.2 Systém monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR	55
4.3 Komunikačná stratégia PHSR	57
5. Finančná časť	58
5.1 Hlavné externé zdroje financovania projektových aktivít	58
Záver	67
Akčný plán obce Brezovica	68

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je spolu s územným plánom základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. PHSR sa spracováva spravidla na 7 rokov s dlhodobým výhľadom na 10 – 14 rokov. PHSR koncepčne, systémovo analyzuje a určuje budúcnosť rozvoja spolu s činnosťami, investičnými projektmi so zdrojovým krytím na jej zabezpečenie. Vytvára rámec, ktorého naplnenie bude zárukou, že PHSR nebude zbytočne rozsiahlym a len popisným zoznamom nereálnych zámerov (zoznamom vecí, na ktoré obec nemá peniaze), ale skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne na konkrétnom území.

Hlavička dokumentu PHSR

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brezovica na roky 2023 – 2030
Územné vymedzenie:	Obec Brezovica (Žilinský kraj, okres Tvrdošín)
Územný plán obce schválený:	Áno
Dátum schválenia PHSR:	
Dátum platnosti:	
Verzia:	2.0
Publikovaný verejne:	www.brezovica.sk

ČASŤ 1: ANALYTICKÁ ČASŤ

1.1 Základné charakteristiky

Obec je situovaná v severnej časti Slovenska, 10 km od okresného mesta Tvrdošín a 4 km od mesta Trstená. Administratívne patrí do okresu Tvrdošín. Dopravne je napojená cestou III/05942 na mesto Trstená, ktorým prechádza cesta s medzinárodným významom I/59.

Obec Brezovica susedí na severe s k. ú. mesta Trstená, na východe s Lieskom, zo západu s katastrom obce Zábiedovo, pozdĺž južnej hranice sa rozprestiera obec Vitanová a Habovka. Katastrálne územie má pretiahly tvar od severozápadu na juhovýchod.

Najnižším miestom je dno údolia potoka Trsteník (641 m n.m.) na severozápadnom okraji obce a najvyšším miestom vrchom Skorušiny (1314 m n.m.) na juhovýchodnom okraji katastrálneho územia.

Svojou rozlohou 1921 ha sa obec Brezovica radí medzi stredne veľké obce v rámci okresu Tvrdošín.

Administratívne a územné začlenenie:

Názov obce:	Brezovica
Názov okresu:	Tvrdošín
Názov kraja:	Žilinský
Štatút:	obec
Kód obce:	509604
Kód katastrálneho územia:	806838

Tabuľka 1 - Výmera územia obce Brezovica (v m²)

Výmera územia obce Brezovica (v m ²)	
Celková výmera územia obce	19 211 308
Poľnohospodárska pôda - spolu	10 911 179
Orná pôda	975 094
Záhrada	95 461
Trvalé trávne porasty	9 840 624
Nepoľnohospodárska plocha - spolu	8 300 129
Lesný pozemok	7 017 482
Vodná plocha	104 957
Zastavané plochy a nádvorie	509 233
Ostatná plocha	668 457

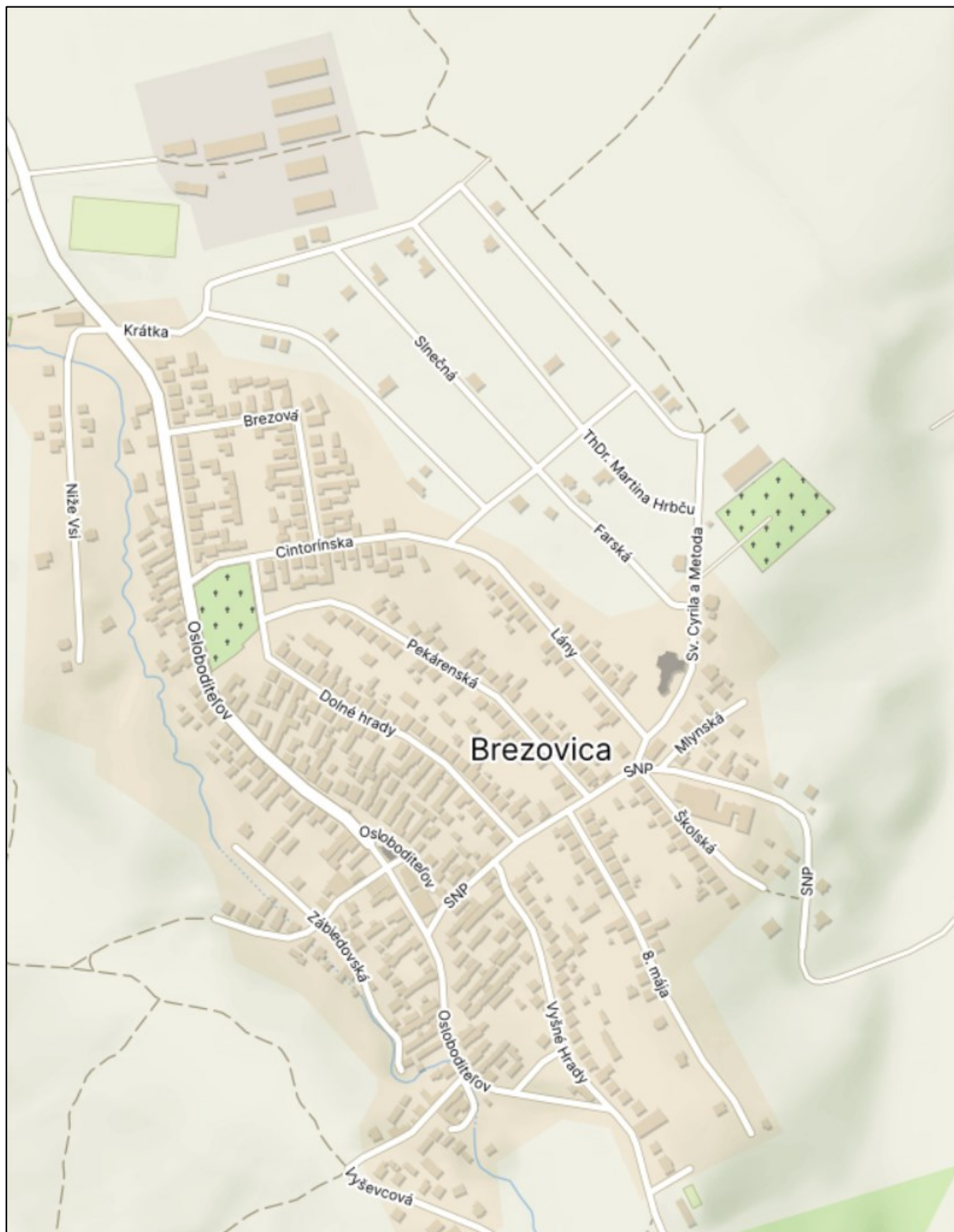
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2022

Susediace katastre obce Brezovica:

- katastrálne územie Trstená,
- katastrálne územie Liesek,
- katastrálne územie Zábiedovo,
- katastrálne územie Habovka,
- katastrálne územie Vitanová.

Obrázok č. 1 – Pohľad na obec Brezovica

Zdroj: <https://mapa-mapy.info.sk/>

Tabuľka 2 - Počet domov podľa typu domu v obci Brezovica k 1. 1. 2021

Počet domov podľa typu domu v obci Brezovica k 1. 1. 2021		
Štruktúra domov podľa typu domu		
Brezovica	abs.	%
rodinný dom	373	97,90
bytový dom	0	0,00
polyfunkčná budova	0	0,00
ostatné budovy na bývanie	1	0,26
neskolaudovaný rodinný dom	5	1,31
núdzový objekt, neurčený na bývanie	0	0,00
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	0	0,00
ostatné	2	0,52
nezistený	0	0,00
Spolu:	381	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

Najbližšie významné sídelné štruktúry:

- mesto Trstená 4 km
- mesto Tvrdošín 10 km
- mesto Liptovský Mikuláš 65 km (cez Huty)
- mesto Dolný Kubín 40 km
- mesto Ružomberok 58 km
- mesto Martin 83 km
- mesto Žilina 93 km (cez Terchovú)

História

História obce

Obec Brezovica vznikla v roku 1580 ako valašská obec. Bola nazvaná ako obec v politickom okrese - Trstená. Názov dediny je odvodený od stromu - breza. Zakladaciu listinu vydanú Stanislavom Thurzom roku 1580 a znova vydanú Jurajom Thurzom, dostal šoltýs Alexander Wallasek a jeho dvadsať spoločníkov. Oni dostali povolenie postaviť v oblasti dnešnej Brezovice mlyn a pílu. V roku 1593 boli v Brezovici tri sedliacke domy a v roku 1606 ich už bolo desať. Hranice chotára idú od Zábiedova po potok Trsteník, od Trstenej po Božiu Matku, od Liesku po Omegovej potôčik. V roku 1615 bola k Brezovici pričlenená Skorušina. V roku 1683 bola obec vypálená Litovskými vojskami vracajúcimi sa z Viedne, a potom následne vybudovaná. V roku 1728 má obec 884 obyvateľov. Potom počet obyvateľov poklesol.

Obyvatelia sa živili chovom kráv, oviec, výrobou syra a ľanu. Obyvatelia Brezovice boli v poddanskom pomere do roku 1848, kedy bolo zrušené. Definitívna úprava pomeru medzi Oravským hradným panstvom a jej obyvateľmi sa stala urbárskou dohodou roku 1870 (18. januára). Cirkevne patrila Brezovica do farnosti Trstená. V rokoch 1883- 1884 bol vybudovaný kostol zasvätený sviatku Navštívenia Panny Márie. V rokoch 1991 až 1993 bol vybudovaný výlučne občanmi obce a zo zbierok občanov obce nový kostol zasvätený sv. Cyrilovi a Metodovi. V rokoch 2000 až 2001 sa za pomoci finančných zbierok, brigád a zamestnancov obecného úradu vybudovala budova farského úradu a Brezovica sa stala 1.7.2001 samostatnou farnosťou.

Budova starej školy bola skolaudovaná 30. 10. 1929, ktorá je dnes sídlom obecného úradu. Elektrifikácia obce sa robila v roku 1951. Obdobie folklórnych tradícií začala skupina mládeže pod vedením Jozefa Golvoňa v roku 1957. Výstavba vodovodu skončila v roku 1968.

V roku 1972 bola postavená nová škola. Byty pre učiteľov, školská jedáleň a kuchyňa boli pristavené k ZŠ v r. 1985. Základná škola bola postupne rozšírená o novú časť a telocvičňu.

V roku 1998 obec kúpila do svojho vlastníctva budovu kultúrneho domu, ktorá predtým slúžila ako obchodné stredisko v obci. Budova farského úradu bola postavená v roku 2001. V roku 2001 sa urobila plynofikácia obce. V roku 2002 sa v priestoroch bytov ZŠ vytvorili 2 triedy so sociálnymi zariadeniami pre deti materskej školy. V roku 2010 sa dokončila 1. etapa kanalizácie - kanalizačný zberač. V máji 2012 bola obnovená Folklórna skupina z Brezovice. Vybudoval sa nový cintorín v obci, ktorý bol posvätený 11.7.2014.

V roku 2017 boli v lokalite Brezové dokončené jednoduché pozemkové úpravy pod výstavbu rodinných domov. V roku 2020 bola vykonaná v lokalite Brezové prekládka vysokého napätia do zeme, rozšírila sa elektrická sieť, dokončilo sa rozšírenie vodovodu a vykonala časť kanalizácie. V roku 2020 sa urobila prístavba materskej školy pri základnej škole.

Nová hasičská zbrojnica bola postavená v roku 2020 na začiatku obce.

História oblasti

Oblasť v ktorej je obec alokovaná, sa začala osídľovať v 16. storočí, v období valašskej kolonizácie, charakteristickej najmä rúbaním horských pralesov a zakladaním pasienkov pre chov oviec a dobytky. Neskôr, v 17. storočí, prichádza goralský prúd z Poľska. Oblasťou viedla dôležitá obchodná cesta medzi Uhorskom, a Poľskom. Colnica, v Tvrdošíne sa spomína v dokladoch už v 13. storočí. Známy bol pohraničný priechod cez sedlo Hliny pri Oravskej Polhore v hlavnom beskydskom hrebeni.

V minulosti vládla v tomto kraji chudoba. Chov oviec a dobytky, ani drobné a neúrodné roľnícky nevládali uživiť pomerne početné obyvateľstvo. Postupne sa začala rozvíjať domáca remeselnícka výroba, najmä plátna a nití (18. storočie) a výrobkov z dreva. Neskôr sa rozšíril obchod s plátnom (18.—19. stor.), upravovaným už v domácich mangľovniach a farbiarňach. Táto oblasť sa stala centrom chýrnych plátenníkov, ktorí obchodovali s Talianskom, Balkánom, Tureckom, Krymom, ako aj Egyptom. Ľudia nachádzali prácu aj pri ťažbe dreva. No aj tak sa veľa obyvateľov muselo vysťahovať za prácou do južných krajov vtedajšieho Uhorska (18. stor.), neskôr aj do západoeurópskych a amerických krajín. Rozvoj priemyslu a zlepšenie sociálnych podmienok obyvateľstva prišlo až po roku 1945. Časť robotníkov pracovalo v ostravských baniach či českých pohraničných lesoch.

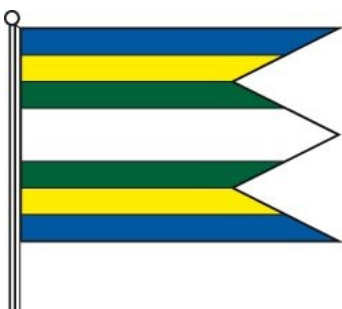
Symboly obce

Symboly obce sú zapísané v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou B-241/2008.

Erb obce: V modrom štíte zo zelenej oblej pažite vyrastajúca strieborná zlatolistá breza, pri jej kmeni z oboch strán vyrastajúce dva strieborné zlatostredné a zlatokališné ruže na zlatých listnatých stopkách, v horných rohoch štítu po jednej zlatej hviezde.

Vlajka obce: Vlajka obce pozostáva zo siedmich pozdĺžnych pruhov vo farbách modrej (1/8), žltej (1/8), zelenej (1/8), bielej (2/8), zelenej (1/8), žltej (1/8) a modrej (1/8). Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu zvislé pásy po krajoch modré, vedľa nich žlté, potom zelené a v strede jeden biely pás.

Pečať obce: Pečať obce je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhopisom OBEC BREZOVICA. Pečať má priemer 35 mm, čo je v súlade s domácimi zvyklosťami a predpismi o používaní pečiatok s obecnými symbolmi.

1.2 Demografia

Rozhodujúcim rozvojovým faktorom každej vidieckej obce je obyvateľstvo. Z hľadiska počtu obyvateľov patrí obec Brezovica medzi obce s celkovým počtom do 1 397 obyvateľov (veľkostná kategória 1 000 – 1 999 obyvateľov).

Prehľad vývoja počtu obyvateľov obce je v nasledujúcej tabuľke.

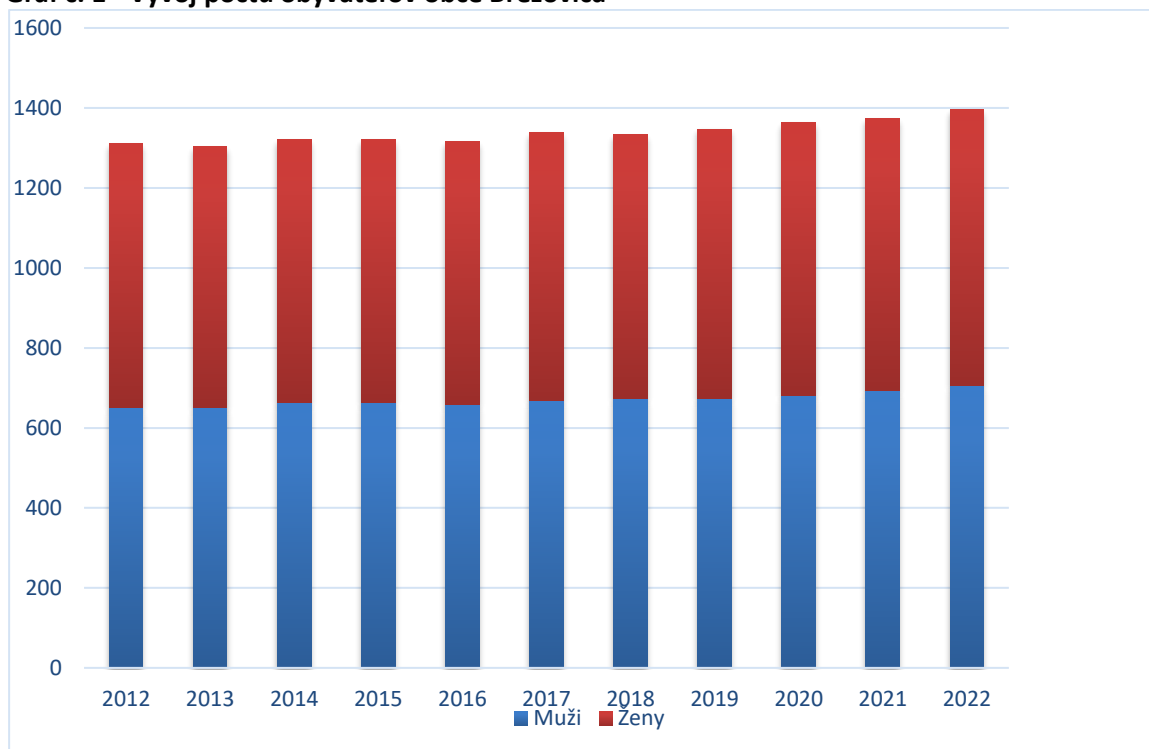
Tabuľka 3 - Obec Brezovica – Počet obyvateľov podľa pohlavia

Brezovica	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Muži	651	651	664	664	658	668	674	674	682	693	705
Ženy	661	652	658	657	659	671	660	673	682	680	692
Spolu	1312	1303	1322	1321	1317	1339	1334	1347	1364	1373	1397

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vývoj počtu obyvateľov

Graf č. 1 - Vývoj počtu obyvateľov obce Brezovica

Zdroj: Štatistický úrad SR

Z grafického znázornenia je zrejmé, že vývoj počtu obyvateľov obce Brezovica má v sledovanom období mierne stúpajúcu tendenciu (od roku 2018 počet obyvateľov neustále narastal). Od roku 2012 kedy predstavoval počet obyvateľov 1 312, nastáva postupný nárast počtu obyvateľov na úroveň 1 397 obyvateľov v roku 2022 (+85 obyvateľov).

Veková štruktúra obyvateľstva

Veková štruktúra obyvateľstva sa sleduje aj podľa produktívnych vekových skupín. Pri tejto štruktúre môžeme obyvateľstvo rozdeliť do troch základných skupín:

- predproduktívny vek (0 – 14 rokov),
- produktívny vek (15 – 64),
- poproduktívny vek (65+).

Tabuľka 4 - Veková štruktúra obyvateľstva obce Brezovica

Veková štruktúra obyvateľstva obce (rok 2022)					
Muži		Ženy		Spolu	
Predproduktívny vek (0 – 14 rokov)	112	Predproduktívny vek (0 – 14 rokov)	133	Celkom (muži + ženy):	245
Produktívny vek (15 – 64 rokov)	513	Produktívny vek (15 – 64 rokov)	438		951
Poproduktívny vek (65+)	80	Poproduktívny vek (65+)	121		201
Spolu:	705	Spolu	692		1 397

Zdroj: Štatistický úrad SR

Najviac obyvateľov je zastúpených v skupine produktívneho veku, celkovo 951 obyvateľov obce, čo predstavuje 68,07 % z celkového počtu obyvateľov. Nasleduje skupina predproduktívneho veku, s počtom 245 občanov, čo predstavuje 17,54 % všetkých obyvateľov obce. Poslednou zastúpenou skupinou sú obyvatelia v poproduktívnom veku s počtom 201 občanov, čo predstavuje 14,39 % obyvateľov obce Brezovica.

Prirodzený prírastok – migrácia obyvateľstva

Najviac detí sa v obci narodilo v rokoch 2022, 2020 a 2019. Naopak najnižšia pôrodnosť bola zaznamenaná v rokoch 2013 a 2018. Najväčší prirodzený prírastok obyvateľstva dosiahla obec v rokoch 2012 a 2022. Celkový prírastok obyvateľstva bol najnižší v roku 2013. Naopak najvyšší celkový prírastok dosiahla obec v roku 2022.

Tabuľka 5 - Obec Brezovica – Prehľad stavu a pohybu obyvateľstva

Brezovica	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Narodení	18	10	15	16	12	15	11	21	22	13	22
Zomretí	4	8	10	13	10	4	14	11	9	16	8
Prirodzený prírastok obyvateľstva	14	2	5	3	2	10	-3	10	13	-3	14
Prisťahovaní na trvalý pobyt	10	7	25	11	13	25	14	16	18	18	30
Vysťahovaní z trvalého pobytu	18	18	11	15	19	13	16	13	14	9	20
Migračné saldo	-8	-11	14	-4	-6	12	-2	3	4	9	10
Celkový prírastok obyvateľstva	6	-9	19	-1	-4	22	-5	13	17	6	24

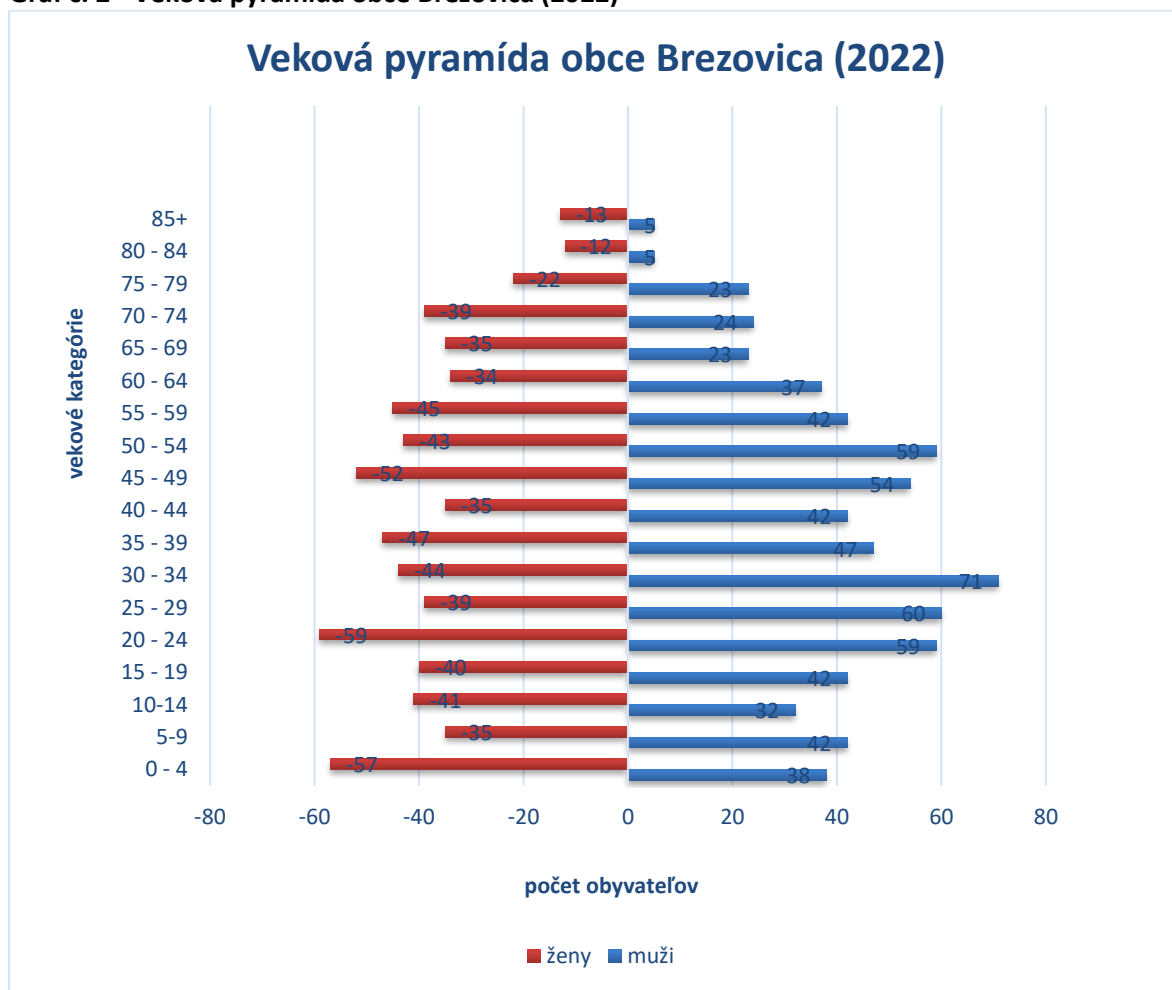

Brezovica	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet obyvateľov obce	1312	1303	1322	1321	1317	1339	1334	1347	1364	1373	1397

Zdroj: Štatistický úrad SR

Veková pyramída obce Brezovica (2022)

Graf č. 2 - Veková pyramída obce Brezovica (2022)

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva

Z hľadiska vzdelanostnej úrovne je v obci najviac zastúpené obyvateľstvo s úplným stredným vzdelaním (s maturitou) – spolu 25,68 %. Za ním nasledujú obyvatelia so základným vzdelaním spolu 23,92 % a so stredným odborným (učňovským) vzdelaním (bez maturity) spolu 23,12 %. Bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0-14 rokov je spolu 12,22 %. Vysokoškolské vzdelanie má 10,97 % obyvateľov obce. Naopak vyššie odborné vzdelanie má 3,07 % obyvateľov, pri 0,88 % obyvateľoch nebolo zistené ich vzdelanie a 0,15 % obyvateľov je bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac.

Tabuľka 6 - Počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v obci Brezovica k 1. 1. 2021

Počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v obci Brezovica k 1. 1. 2021		
Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania		
Brezovica	abs.	%
bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0-14 rokov	167	12,22
základné vzdelanie	327	23,92
stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity)	316	23,12
úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	351	25,68
vyššie odborné vzdelanie	42	3,07
vysokoškolské vzdelanie	150	10,97
bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac	2	0,15
nezistené	12	0,88
Spolu:	1 367	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

Z hľadiska národnostného zloženia je obyvateľstvo obce s prevahou slovenskej národnosti. V obci žijú podľa sčítania obyvateľov z roku 2021 občania slovenskej, maďarskej, poľskej, inej a nezistenej národnosti. Podľa sčítania sa najviac, cca 99,34 % obyvateľstva obce hlásilo k slovenskej národnosti, 0,07 % k maďarskej, 0,07 % k poľskej, 0,07 % k inej národnosti a obyvateľov s nezistenou národnosťou je v obci 0,44 %.

Tabuľka 7 - Počet obyvateľov podľa národnosti v obci Brezovica k 1. 1. 2021

Počet obyvateľov podľa národnosti v obci Brezovica k 1. 1. 2021		
Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti		
Brezovica	abs.	%
slovenská	1 358	99,34
maďarská	1	0,07
rómska	0	0,00
rusínska	0	0,00
česká	0	0,00
ukrajinská	0	0,00
nemecká	0	0,00
moravská	0	0,00
poľská	1	0,07
ruská	0	0,00
vietnamská	0	0,00
bulharská	0	0,00
chorvátska	0	0,00
srbská	0	0,00
židovská	0	0,00
rumunská	0	0,00
albánska	0	0,00
rakúska	0	0,00
grécka	0	0,00

Počet obyvateľov podľa národnosti v obci Brezovica k 1. 1. 2021		
Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti		
Brezovica	abs.	%
sliezska	0	0,00
čínska	0	0,00
talianka	0	0,00
kórejská	0	0,00
anglická	0	0,00
francúzska	0	0,00
turecká	0	0,00
iránska	0	0,00
írska	0	0,00
kanadská	0	0,00
iná	1	0,07
nezistená	6	0,44
Spolu:	1 367	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

Podľa údajov zo sčítania v roku 2021 z hľadiska náboženského vyznania sa najviac obyvateľov v obci hlási k rímskokatolíckej cirkvi (tvoria 95,32 % obyvateľstva obce). Bez náboženského vyznania je v obci 48 obyvateľov. Ku gréckokatolíckej cirkvi sa hlási 5 obyvateľia, 1 obyvateľ sa hlási ku Kresťanským zborm na Slovensku, 1 obyvateľ sa hlási ku Cirkvi adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie a 4 obyvateľia sa hlási k ad hoc hnutiam. Pri 5 obyvateľoch obce sa nepodarilo zistiť ich náboženské vyznanie.

Tabuľka 8 - Počet obyvateľov podľa náboženského vyznania v obci Brezovica k 1. 1. 2021

Počet obyvateľov podľa náboženského vyznania v obci Brezovica k 1. 1. 2021		
Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania		
Brezovica	abs.	%
Bez náboženského vyznania	48	3,51
Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike (rímskokatolícke)	1 303	95,32
Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku (evanjelické)	0	0,00
Gréckokatolícka cirkev na Slovensku (gréckokatolícke)	5	0,37
Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku (kalvínske)	0	0,00
Pravoslávna cirkev na Slovensku (pravoslávne)	0	0,00
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike	0	0,00
Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť	0	0,00
Kresťanské zbory na Slovensku	1	0,07
Apoštolská cirkev na Slovensku	0	0,00

Počet obyvateľov podľa náboženského vyznania v obci Brezovica k 1. 1. 2021		
Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania		
Brezovica	abs.	%
Bratská jednota baptistov v Slovenskej republike (baptistické)	0	0,00
Cirkev bratská v Slovenskej republike	0	0,00
Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie	1	0,07
Židovská obec na Slovensku (židovské)	0	0,00
Cirkev československá husitská na Slovensku	0	0,00
Starokatolícka cirkev na Slovensku (starokatolícke)	0	0,00
Bahájske spoločenstvo v Slovenskej republike	0	0,00
Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní v Slovenskej republike	0	0,00
Novoapoštolská cirkev v Slovenskej republike	0	0,00
budhizmus	0	0,00
islam	0	0,00
hinduizmus	0	0,00
ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi	0	0,00
pohanstvo a prírodné duchovno	0	0,00
ad hoc hnutia	4	0,29
iné	0	0,00
nezistené	5	0,37
Spolu:	1 367	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

1.3 Hospodárstvo

V obci prevláda obytno - rekreačná funkcia, s minimálnym podielom priemyselnej a poľnohospodárskej výroby.

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb v obci :

- Stolárska výroba Martin Lužbeňák, Peter Gabík, Bumbák Peter, Stančík Miroslav, Peter Krnáč, Števaňák Marek, Michal Gasper
- Kovovýroba: Jaroslav Števaňák
- Ubytovacie a reštauračné služby - Hotel Teplica, Oravský háj, Penzión Skorušina, Kaviareň Brezovica, Pohostinstvo
- Šport - Robi - ubytovanie, predaj športových potrieb, servis lyží, Ubytovanie v súkromí
- Píla na spracovanie dreva
- Autoservis: SK Statics, Traktory MARTON s.r.o., JendraSERVIS s.r.o.,
- Obchody s potravinami a zmiešaným tovarom: potraviny CBA Verex, Koruna, potraviny Alena Havrilová, stavebný a rozličný tovar Alena Vargová

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci:

- Hospodársky dvor Brezovica - chov oviec, výroba syra, bryndze

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hospodársky život v obci sa bude orientovať na cestovný ruch a rozvoj turizmu.

Firmy so sídlom v obci:

- AAA PLUS, s. r. o. - Ťažba dreva
- AGROKOMPLET LH s.r.o. - Opracovanie a povrchová úprava kovov
- Autá 365 s.r.o. - Oprava a údržba motorových vozidiel
- Dalmont Automation s. r. o. - Výroba ostatných kovových výrobkov i. n.
- Direct - solar s.r.o. - Výroba ostatných elektrických zariadení
- elpservis, s.r.o. - Oprava strojov
- European Veterinary Specialist in Dermatology, s.r.o. - Veterinárne činnosti
- Gasperius s. r. o. - Ostatné vzdelávanie i. n.
- hotel*** ORAVSKÝ HÁJ Garden Hotel & Resort - Organizačná zložka podniku
- J&B Corp s.r.o. - Elektrická inštalácia
- J.H. SINOT, s.r.o. - Ostatné pomocné obchodné činnosti i. n.
- Jendra SERVIS, s. r. o. - Oprava a údržba motorových vozidiel
- LP PP spol. s r.o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- LUXPRO s. r. o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- Maluha s. r. o. - Maloobchod s použitým tovarom v predajniach
- Matúška Travel s.r.o. - Ostatná osobná pozemná doprava i. n.
- MHajduk, s. r. o. - Činnosti poisťovacích agentov a maklérov
- mikan cat, s.r.o. - Zemné práce
- MK FARBY s.r.o. - Maloobchod so železiarskym tovarom, farbami a sklom v špecializovaných predajniach
- MM interier, s.r.o. - Výroba ostatného nábytku
- MP Chef s. r. o. - Služby pohostinstiev
- P.O.S system s.r.o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- pede wood s. r. o. - Ost.slуж.pоск.в леснíc.
- Proexcel construct s.r.o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce

- SKstatics, s.r.o. - Inžinierske činnosti a poradenstvo
- SPORT - ROBI, s.r.o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- Stevio s. r. o. - Ostatné služby týkajúce sa informačných technológií a počítačov
- TRAKTORY MARTOM s.r.o. - Predaj ostatných motorových vozidiel
- Travel Marketing, s.r.o. - Služby webového portálu
- Trendy Travel, s.r.o. - Služby webového portálu
- Ubslužby, s.r.o. - Turistické a iné krátkodobé ubytovanie
- WebMall s. r. o. - Poradenské služby v oblasti podnikania a riadenia
- WorkGroups Company s.r.o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- Zlatníctvo Hrobárová s.r.o. - Maloobchod s hodinami a šperkami v špecializovaných predajniach

Tabuľka 9 - Fyzické osoby - podnikatelia a živnostníci

Brezovica	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Fyzické osoby - podnikatelia	132	128	146	141	139	128	153	172	169	179	195
Živnostníci	125	120	138	134	131	119	142	167	164	174	185

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka 10 - Právnické osoby

Brezovica	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PO - ziskové	6	9	11	12	15	15	20	24	34	28	33
PO - neziskové	5	6	8	2	2	5	5	4	4	4	5
PO - spolu	11	15	19	14	17	20	25	28	38	32	38

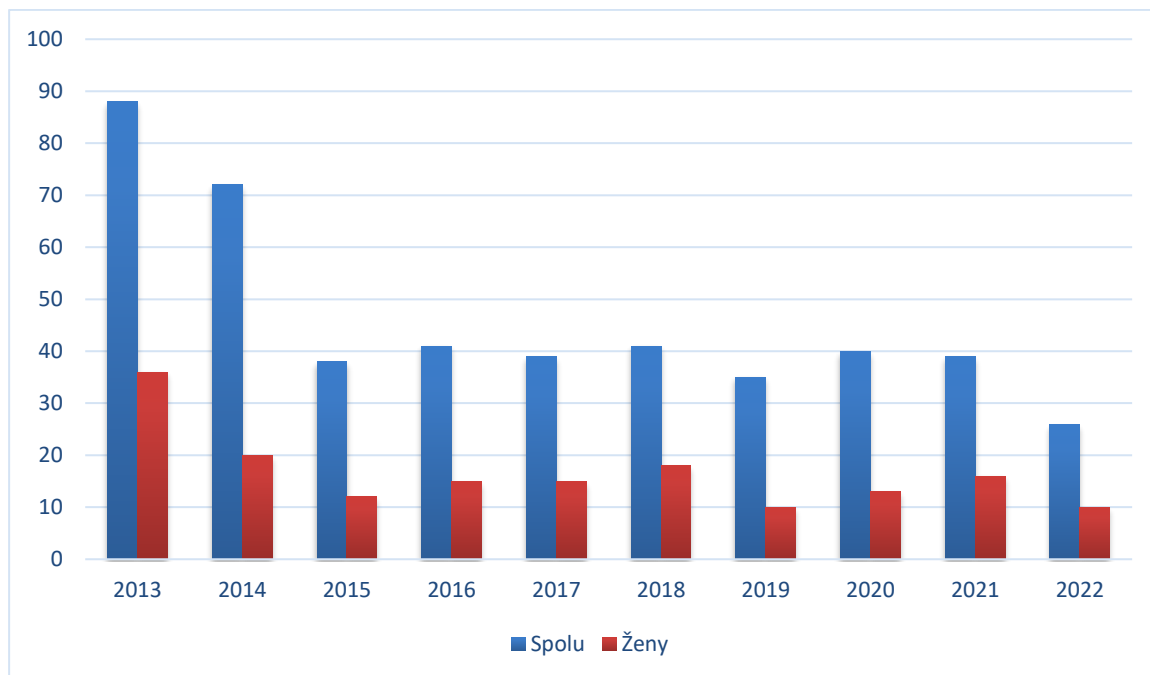
Zdroj: Štatistický úrad SR

Trh práce

Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Brezovica od roku 2020 do roku 2022 neustále klesal. V sledovanom období bol najvyšší počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v roku 2013 (spolu 88 uchádzačov). V roku 2022 bolo v obci Brezovica celkovo 26 evidovaných uchádzačov o zamestnanie, z toho 16 mužov a 10 žien.

Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Graf č. 3 - Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka 11 - Počet obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti v obci Brezovica k 1. 1. 2021

Počet obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti v obci Brezovica k 1. 1. 2021		
Brezovica	abs.	%
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	65	9,27
Ťažba a dobývanie	1	0,14
Priemyselná výroba	234	33,38
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	2	0,29
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	2	0,29
Stavebníctvo	87	12,41
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	55	7,85
Doprava a skladovanie	36	5,14
Ubytovacie a stravovacie služby	7	1,00
Informácie a komunikácia	11	1,57
Finančné a poisťovacie činnosti	6	0,86
Činnosti v oblasti nehnuteľností	8	1,14
Odborné, vedecké a technické činnosti	14	2,00
Administratívne a podporné služby	9	1,28
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	20	2,85
Vzdelávanie	33	4,71
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	24	3,42
Umenie, zábava a rekreácia	2	0,29
Ostatné činnosti	6	0,86
Činnosti domácností ako zamestnávateľov; nediferencované činnosti v domácnostiach produkujúce tovary a služby na vlastné použitie	0	0,00
Činnosti extrateritoriálnych organizácií a združení	0	0,00
Nezistené	79	11,27
Spolu:	701	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

1.4 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

Občianska vybavenosť a služby sa sústreďujú v centre okolo obecného úradu a okolo základnej školy a pozdĺž hlavnej cesty, ktorá prechádza zastavaným územím.

Občianska vybavenosť obce vo východiskovom období spracovania územného plánu uspokojivo pokrýva základné potreby súčasných obyvateľov. Kapacitne nepostačuje v športe, kultúre a službách. Vybavenosť, dôležitá pre rozvoj cestovného ruchu je nepostačujúca. Občania využívajú vybavenosť v blízkom meste Trstená.

Inštitúcie

Výchova a vzdelávanie

Základná škola s materskou školou

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje:

- Základná škola s materskou školou

Základná škola s materskou školou, Brezovica, Školská č. 321 patrí medzi štátne školy spolu s materskou školou a školskou jedálňou. Od 1. júla 2002 škola nadobudla právnu subjektivitu. Jej zriaďovateľom je obec Brezovica. V školskom roku 2021/2022 navštevovalo ZŠ 130 žiakov v 9. triedach a MŠ 46 detí v troch triedach. ZŠ s MŠ mala celkovo v evidencii 31 zamestnancov, z toho 19 tvorili pedagogickí zamestnanci a 11 nepedagogickí pracovníci.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj vzdelávania sa bude orientovať na:

- elektronické vzdelávanie
- cudzie jazyky
- zvyšovanie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu

Na mimoškolské aktivity je zriadený školský klub detí ako súčasť základnej školy. Súčasťou právneho subjektu je ZŠ s MŠ a Školská jedáleň.

Požiarňa ochrana

Požiarňa zbrojnica sa nachádza v samostatnej budove na začiatku obe V návrhovom období nie je potrebné rozširovať objekt požiarnej zbrojnice, vzhľadom na štruktúra protipožiarnej ochrany v rámci okresu.

Občianske združenia:

V obci svoju činnosť aktívne vykonáva **Folklorňa skupina z Brezovice, Poľovnícke združenie Brezovica, Futbalový klub Oravan Brezovica, Urbár Brezovica, Dobrovoľný hasičský zbor Brezovica** a občianske združenie **Lepšia dedinka**. Aktívny v obci je aj **Lyžiarsky klub Oravan – Brezovica**.

Zdravotníctvo

Zdravotná starostlivosť v obci nie je, túto poskytuje:

- Hornooravská nemocnica s poliklinikou v Trstenej
- Súkromní lekári v Trstenej

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj zdravotnej starostlivosti sa bude orientovať na skvalitňovanie poskytovaných služieb.

Sociálne zabezpečenie

V roku 2021 obec neposkytovala sociálne služby žiadnemu občanovi.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj sociálnych služieb sa bude orientovať na rozširovanie a skvalitňovanie služieb.

Obec má spracovaný Komunitný plán sociálnych služieb na roky 2018 – 2022.

1.5 Technická infraštruktúra

Zásobovanie vodou

Územie obce Brezovica má vybudovaný verejný vodovod z vodojemu 2 x150m³ / max. hladina 754,75 m.n.m., minimálna hladina 751,5 m.n.m. / , ktorý je zásobovaný z vodného zdroja – prameňa Javorníky č.1, kapacita 0,4 l/s.

Vodovod je v správe Oravskej vodárenskej spoločnosti Dolný Kubín a.s.

Z vodného zdroja Pod Grúňom č. 2, 2a, 3 a 4 o kapacite 0,8 l/s – /záchyt prameňa previedla OVS a.s / a prírodným potrubím / vybudované obcou / je napojený hotel Teplica s malým vodojemom cca 3 m³ / vybudovaným investorkou hotela/ a rekreačný areál Oravský háj, ktorý má súkromný vodojem 1x50m³. Vodný zdroj Pod Grúňom pramene č.2,2a,3,4 nemajú stanovené a vyhlásené ochranné pásmo.

Pitná voda pre obec je zabezpečená z vodného zdroja - prameňa Javorníky č.1, kapacita 0,4 l/s. Vodný zdroj – Javorníky č.1- sa nachádza v južnej k.ú. Brezovica.

Vodný zdroj Pod Grúňom č. 2, 2a, 3 a 4 o kapacite 0,8 l/s nemá vyhlásené ochranné pásmo. Vodný zdroj – Pod Grúňom – sa nachádza v juhovýchodnej časti k.ú. Brezovica.

Obec Brezovica má pripravenú dokumentáciu na realizáciu nového vodojemu 1x250 m³, ktorý bude napojený na vodný zdroj Pod Grúňom, bude situovaný pri farskom úrade a bude zásobovať obytnú zónu.

Tabuľka 12 - Počet domov podľa typu vodovodnej prípojky v obci Brezovica k 1. 1. 2021

Počet domov podľa typu vodovodnej prípojky v obci Brezovica k 1. 1. 2021		
Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky		
Brezovica	abs.	%
v dome - z verejnej siete	0	0,00
v dome - vlastná	0	0,00
mimo domu - z verejnej siete	365	95,80
mimo domu - vlastná	1	0,26
bez prípojky	12	3,15
nezistený	3	0,79
Spolu:	381	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

Kanalizácia a ČOV

V obci je vybudovaná kanalizácia na ulici Niže Vsi a v časti lokality Brezové, splaškové odpadové vody v ostatných častiach obce sú likvidované v súkromných žumpách.

Medzi obcou Brezovica a mestom Trstená je vybudovaný kanalizačný zberač DN 300. Splaškovú kanalizácia je odvádzaná do ČOV Nižná cez prevedený, uvedený zberač.

Obec má vydané stavebné povolenia a plánuje vybudovanie splaškovej kanalizácie v celej obci.

Dažďové vody sa odvedú povrchovými rigolmi do potoka.

Tabuľka 13 - Počet domov podľa typu kanalizačného systému v obci Brezovica k 1. 1. 2021

Počet domov podľa typu kanalizačného systému v obci Brezovica k 1. 1. 2021		
Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému		
Brezovica	abs.	%
septik, žumpa	349	91,60
prípojka na kanalizačnú sieť	9	2,36
domáca čistička odpadových vôd	7	1,84
bez kanalizácie	14	3,67
nezistený	2	0,52
Spolu:	381	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

Ochrana pred povodňami

Riešené územie obce Brezovica spadá do správy Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. Piešťany povodia Oravy. Územím pretekajú vodné toky : Zábiedovčík, Brezovicový, Trsteník, Brezovica a Grúňový potok a ich bezmenné prítoky ako aj Čierny potok, ktorý je v správe Lesy š.p. Banská Bystrica.

Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. upozorňuje, že predmetné územie môže byť ohrozované veľkými vodami.

Elektrická energia

Riešený priestor obce Brezovica je napojený na el. energiu 22kV vzdušnou VN linkou (AlFe), prechádzajúcou východným okrajom obce. Z uvedenej VN linky sú na odbočky napojené transformátorové stanice (TS) ako koncové. Vedenia sú vzdušné, niektoré TS v intraviláne obce sú napojené káblovým vedením. V obci sú 4 existujúce transformátorové stanice.

Existujúce NN rozvody obce sú vzdušné na betónových stĺpoch. Domové prípojky sú prevažne vzdušným vedením, čiastočne závesnými káblami, resp. káblovým zvodom.

Po stožiaroch NN vedenia sú prevedené aj rozvody vonkajšieho obecného osvetlenia, napojeného z rozvádzačov RVO pri trafostaniciach.

Súčasne rozvody postačujú len pre terajšiu zástavbu. Existujúce NN rozvody obce sú vzdušné a v malej miere káblové, napájané z uvedených TS.

Zásobovanie teplom

V obci Brezovica sa nenachádza a ani sa neuvažuje s teplovodom alebo s centrálnou kotolňou.

Zásobovanie plynom

Obec Brezovica je plynofikovaná od roku 2003. Obec má v súčasnosti dobe vybudované STL plynovody z potrubia PE D90 až D50 na prevádzkový tlak PN 0,4 MPa vedené v miestnych komunikáciách. Z plynovodov sú postupne napojené jednotlivé lokality obce a odberatelia. STL plynovody sú v obce navzájom zokruhované, čím sú vytvorené dobré tlakové pomery pre rozširovanie distribučnej siete pre nové lokality plánované v zmysle územného plánu.

Nové STL plynovody budú zhotovené z potrubia PE100 na PN 0,4 MPa a napoja sa na existujúce plynové zariadenie. Plynovody budú vybudované postupne do plánovaných nových lokalít miestnymi komunikáciami a po pozemkoch obce. Nové STL pripojovacie plynovody budú zhotovené na základe povolenia dodávateľa plynu, budú ukončené HUP na hranici odberateľa.

Obec Brezovica má v súčasnej dobe vybudovanú rozvodnú plynovú sieť na 90 % územia. Využitie existujúcich STL plynovodov v súčasnej dobe je cca. na 50 %, plánované na 80 %.

Rozšírenie plynifikácie v obci do nových záujmových lokalít v zmysle UPN-O bude postupná podľa otvárania jednotlivých územných celkov na základe vypracovaných PD.

Tabuľka 14 - Počet domov podľa plynovej prípojky v obci Brezovica k 1. 1. 2021

Počet domov podľa plynovej prípojky v obci Brezovica k 1. 1. 2021		
Štruktúra domov podľa plynovej prípojky		
Brezovica	abs.	%
áno	138	36,22
nie	241	63,25
nezistené	2	0,52
Spolu:	381	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

Telekomunikačné zariadenia

Miestne rozvody sú napojené káblovými a vzdušnými rozvodmi závesnými káblami. Z hľadiska obsadzovania účastníckych staníc je telefónna sieť v obci vyhovujúca.

Riešené územie je pokryté signálom mobilných operátorov, ktoré je dobré a ďalší rozvoj a skvalitnenie mobilných sietí si zabezpečujú jednotliví operátori mobilných sietí.

V trasách NN káblových rozvodov budú položené nové metalické (optické) káble miestnej telekomunikačnej a dátovej siete podľa poskytovateľa tejto služby.

Informačné zariadenia

Rozvod miestneho rozhlasu je zabezpečený z ústredne v objekte obecného úradu. Odtiaľ je vyvedený vzdušný rozvod vedený na samostatných oceľových stožiaroch. Rozvod je realizovaný ako dvojdrôtovým vedením na izolačných podperách, v lokalite Brezové je rozhlas bezdrôtový.

Príjem rozhlasového signálu v obci je zabezpečený individuálne prostredníctvom antén z vysielača nachádzajúceho sa mimo katastrálneho územia. Príjem rozhlasového signálu v obci je dobrý a plne postačuje. Príjem televízneho signálu v obci je zabezpečený individuálne prostredníctvom antén vo vyhovujúcej kvalite.

V trase VO sú uložené aj káble ozvučenia obecným rozhlasom. Rozvody budú smerované do centra obce, kde je Obecný úrad s rozhlasovou ústredňou.

Kamerový systém

V obci je v súčasnosti vybudovaný kamerový systém. Obec plánuje do budúcnosti rozšírenie kamerového systému tak, aby boli pokryté všetky dôležité verejné priestranstvá v obci.

Doprava

Doprava predstavuje jeden z kľúčových faktorov rozvoja obce Brezovica.

Cestná doprava

Komunikačná sieť v obci je poznamenaná historickým vývojom obce a prírodnými podmienkami lokality v ktorej sa obec rozvíjala. Komunikácie sú vedené často bez ohľadu na konfiguráciu terénu a tak pozdĺžne spády mnohokrát prekračujú normou stanovené hodnoty, čo má za následok i problematické zimné využitie.

Obec Brezovica patrí do okresu Tvrdošín, od ktorého je vzdialená cca 10 km, ale najbližšie mesto je Trstená ležiaca severozápadne od obce vo vzdialenosti cca 4 km. n. Dopravne je obec napojená cestou III/05942 na mesto Trstená, ktorým prechádza cesta s medzinárodným významom I/59. Jediným spojením s nadradenou cestnou sieťou je cesta III. triedy č. 2306, začína na ceste prvej triedy I/59 a končí v Brezovici. Cesta III/2306 je hlavnou dopravnou trasou zabezpečujúcou skoro všetky dopravné vzťahy medzi obcou a jej zázemím. Po I/59 napája aj na rýchlostnú cestu R3, ktorá prebrala funkciu medzinárodnej trasy E77 ako komunikácia S-J a umožňuje spojenie obce s celým Slovenskom.

Obec leží mimo priestoru záujmu, preto ani nie sú k dispozícii podklady týkajúce sa prepravných vzťahov, cez obec neprechádza žiadna tranzitná doprava, v obci sa uskutočňuje iba doprava zdrojová a cieľová, teda začínajúca, alebo končiaca v obci.

Základný komunikačný systém obce používaný dodnes, zostane zachovaný aj do budúcnosti. Naďalej zostane hlavnou komunikáciou obce cesta III/2306.

Hromadná doprava

Hromadná doprava osôb je zabezpečovaná v obci autobusmi. Autobusovú dopravu pre obec v súčasnosti zabezpečuje ARRIVA Liorbus, a.s. Hromadná doprava je vedená po ceste III/05942, ulici Osloboditeľov až ku kostolu Navštívenia Panny Márie.

V obci je veľmi využívaná súkromná automobilová doprava vlastným vozidlom.

Statická doprava

V prípade zástavby rodinnými domami sa počíta s tým, že odstavné plochy budú vybudované v rámci pozemku patriaceho k domu a to buď na teréne, alebo v individuálnej garáži, vedľa domu, alebo ako súčasť domu. Parkovacie plochy sa budujú hlavne pre návštevníkov.

Potreba parkovacích miest v obci :

- Základná škola - 10 parkovacích miest,
- RK kostol sv. Cyrila a Metóda a RK farský úrad - 25 parkovacích miest,
- RK kostol Navštívenia p. Márie - 4 parkovacie miesta,
- kultúrny dom - 10 parkovacích miest,
- Obecný úrad - 6 parkovacích miest,
- cintorín a dom smútku - 10 parkovacích miest,

- nový cintorín - 13 parkovacích miest,
- Obchodné jednotky, predajne potravín, rozličný tovar, mäsa, pohostinstvo by mali byť vybavené každá 1 – 3 parkovacie miesta,
- Obecný úrad, kultúrny dom a knižnica môžu mať spoločné parkovisko dimenzované na 15 parkovacích miest využívaných i večer.

Železničná doprava

Tento druh dopravy nie je v obci zastúpený, najbližšia železničná trať je trať č.181 Kraľovany – Trstená. Železničná trať sa v Kraľovanoch napája na trať č.180 a tak umožňuje dostať sa z Trstenej kamkoľvek v rámci siete železníc SR. Vzdialenosť z obce na stanicu v Trstenej je asi 4 km.

Cyklistické komunikácie

V súčasnosti nie je územím obce vedená žiadna cyklistická trasa, iba Trstenou prechádza Oravská cyklomagistrála (podľa podrobnej cykloturistickej mapy č.2) vedená z Trstenej cez Čimhovú, Oravice, do Zuberca a tiež cyklotrasa z Trstenej do Suchej Hory v trase zrušenej železničnej trate. Bolo by vhodné nadviazať na tieto trasy a viesť cykloturisticкую trasu aj Brezovicou, napr. Cyklotrasa Brezovic-Liesek.

Komunikácie pre chodcov

Komunikácie pre chodcov sú vybudované od vstupu do obce až k novému kostolu. Fyzické oddelenie chodcov od automobilov nie z pohľadu intenzity motorovej dopravy nevyhnutnosťou, ale pre výhľad je potrebné zabezpečiť bezpečnosť dopravy.

1.6 Kultúra, šport, cestovný ruch

Zastavané územie obce, jeho časť, ani žiadne iné územie na území katastra obce Brezovica, nie je vyhlásené za pamiatkové územie (pamiatkovú zónu, pamiatkovú rezerváciu), na ktoré by sa vzťahovala ochrana vyplývajúca z pamiatkového zákona.

Kultúrny život v obci sa odohráva v týchto zariadeniach:

- Kultúrny dom s viacúčelovou sálou pre 150 miest,
- rímsko – katolícky kostol sv. Cyrila a Metoda - 400 miest na sedenie a kaplnka,
- rímsko–katolícky kostol Navštívenia Panny Márie – 100 miest na sedenie.

Spoločenský, kultúrny a športový život občanom obce zabezpečuje :

- Folklórna skupina z Brezovice
- Obecná knižnica v budove obecného úradu v Brezovici
- Školská knižnica v základnej škole v Brezovici
- Futbalový klub TJ Oravan Brezovica
- Lyžiarsky klub Oravan Brezovica
- Poľovnícke združenie Brezovica
- Kino Mier Trstená
- Galéria Márie Medveckej v Tvrdošíne Múzeum Oravskej dediny v Zuberici – Brestová
- Oravský hrad v Oravskom Podzámku

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že kultúrny a spoločenský život sa bude orientovať na rozvoj tradícií obce /folklor/ a rozvoj športu a turizmu.

Obecná knižnica – Obec pravidelne zabezpečuje dopĺňanie knižného fondu do obecnej knižnice. Knižnicu vedie knihovníčka obce. Vďaka rekonštrukcii (na prelome rokov 2015-2016) sa spojili priestory obecnej knižnice a rokovacej miestnosti a obec získala väčší a oveľa lepší priestor nielen pre čitateľov. Zmodernizovanú obecnú knižnicu a rokovaciu miestnosť obec využíva nielen na zasadnutia obecného zastupiteľstva, ale k dispozícii je na stretnutia ďalších záujemcov, ktorí sa budú chcieť stretnúť v kultúrnom prostredí.

Monografia obce – Obecný úrad Brezovica vydal v roku 2000 monografiu s názvom Brezovica v čase dejín a v priestore kultúry. Autorom monografie je Mgr. Jozef Golvoň – katolícky kňaz. Monografia obsahuje nasledovné časti: úvodné slovo autora, príhovor starostu obce a kapitoly Brezovica v čase dejín, cirkevné dejiny obce, vývoj vzdelanosti, priestor kultúry, piesňový materiál, notovú časť, obrazovú prílohu, záver a pramene. Autori Jozef Hucík, Mgr. Pavol Hucík a Miroslav Hajdúk vydali v roku 2020 aj Slovník brezovického nárečia.

Historické objekty a pamiatky:

- Rímskokatolícky kostol zasvätený Navštíveniu Panny Márie
- Kaplnka nad starým cintorínom
- Kaplnka Fatimskej Panny Márie na Vrchu
- Kamenný kríž na začiatku obce
- Kamenná socha sv. Cyrila a Metoda

V obci Brezovica sa nenachádzajú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky.

Významné osobnosti obce:

- Ján Havrila - akademický maliar (nar. 3.6.1933 Brezovica - zomr. 19.12.2009 Likavka)
- ThDr. Martin Hrbča - katolícky kňaz (nar. 11.9.1924 Brezovica – zomr. 29.8.2002 Brezovica)
- Mgr. Jozef Golvoň - autor knihy Brezovica v čase dejín a v priestore kultúry (nar. 7.8.1941 Brezovica – zomr. - 9. 10.2012 Hladovka)

Zdroj: Obecný úrad Brezovica

Telovýchova a šport

Vybavenie obce pozostáva z týchto zariadení: školská telocvičňa, viacúčelové ihrisko pri telocvični, Športový areál s futbalovým ihriskom - TJ Brezovica, Rekreačný areál Teplica Brezovica s lyžiarskym vlekom.

Obec nevyhnutne potrebuje obnovu existujúceho futbalového ihriska a jeho okolia.

Významné kultúrne a športové podujatia v obci

Medzi významné kultúrne a športové podujatia patria:

- folklórny bál,
- stavanie májov,
- oslava dňa matiek,
- guláš s dôchodcami,
- oslava dňa učiteľov,
- jarné upratovanie obce,
- lyžiarky ples,
- halová liga,
- posedenie s dôchodcami pri príležitosti mesiaca úcty k starším,
- oslava sviatku sv. Mikuláša,
- ukončenie lyžiarskej sezóny,
- volejbalový turnaj,
- sv. omša na Skorušine,
- Deň obce.

Cestovný ruch

Obec Brezovica sa stáva zaujímavou rekreačnou oblasťou. Cestovný ruch v obci je založený hlavne na tunajších prírodných podmienkach.

V mieste starého šoltýskeho mlyna je vybudované rekreačné zariadenie Oravský háj s ubytovaním, stravovaním a agroturistickými atrakciami. Priamo v obci je vybudovaný aj penzión Skorušina s ubytovaním a reštauráciou Koliba Skorušina.

Rekreačné zariadenie Oravský háj - ide o rekreačné územie, ktoré je zo severu a zo západu ohraničené poľnohospodárskou pôdou, z juhu a z východu zastavaným územím obce. Ide o rekreačné územie, ktoré je lokalizované na hranici k.ú. Brezovica a k.ú. Liesek, t.j. v obidvoch katastrálnych územiach. Rekreačné zariadenie Oravský háj je určené na viazaný rekreačný pobyt spojený s agroturistikou. Medzi rekreačné objekty patrí penzión s recepciou a spoločenským priestorom, wellness s vonkajším bazénom, ktorý sa nachádza v obidvoch katastrálnych územiach, niekoľko menších ubytovacích objektov a hospodársky prevádzkový objekt. V severovýchodnej časti sa nachádza agroturistický areál s drobnochovom koní, kráv, ošípaných, hydiny, kôz, oviec a vodnej hydiny s malou vodnou plochou. Areál má vybudované vnútorné komunikácie a technickú vybavenosť potrebného rozsahu a kvality,

ktoré sú napojené na zastavané územie obce Brezovica.

Na území obce majú návštevníci k dispozícii rekreačný areál Teplica s lyžiarskym vlekom. Lyžiari majú k dispozícii aj Skiservis. V rámci areálu sa nachádza špecializované ubytovacie zariadenie hotelového typu – Hotel Teplica. Bol postavený v roku 1999 v tichom prostredí pod vrchom Skorušina. Ponúka rozsiahle služby a vyšší štandard ubytovania.

Okrem uvedeného lyžiarskeho strediska majú možnosť návštevníci hlavne v letnom období uskutočňovať pešie a cyklotúry do širokého okolia Skorušinských vrchov. Obec je dobrým východiskom poznávacej turistiky. V širšom okolí obce sa nachádza množstvo historických pamiatok, prírodných pozoruhodností ako aj stredísk aktívneho a pasívneho oddychu. K mnohým atraktivitám oblasti patrí napr. Františkova huta v Podbieli, Múzeum Oravskej dediny alebo Oravský hrad v Oravskom Podzámku.

Skorušina – priamo na vrchole sa nachádza rozhľadňa a konajú sa tu bohoslužby. Lokalita poskytuje dostatok lesných plodov pre ľudí zo širokého okolia. V roku 2015 obec zrekonštruovala 8 km cestu na dominantu Skorušinských vrchov. Obec tiež investovala do odpočinkového miesta pre turistov a približne na polceste postavila drevený prístrešok so stolmi, lavicami a ohniskom.

1.7 Príroda a životné prostredie

Charakteristika prírodného prostredia

Geomorfologické pomery

Riešené územie patrí podľa geomorfologického členenia Slovenska (Mazúr, Lukniš, 1986) do Alpsko himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie vonkajšie Západné Karpaty, severná časť patrí do oblasti Podhôrnomagurskej, celku Oravská kotlina a väčšina územia z južnej strany katastra patrí do celku Skorušinské vrchy a podcelku Skorušina.

Odnášaním štrkovitého materiálu z morénových uloženín severnej časti Oravskej kotliny vznikli formácie glaciofluviálnych náplavových kužeľov. Vo vyššej pahorkatine na málo odolných horninách prebiehajú procesy povrchovej až výmoľovej erózie, miestami sa vytvárajú menšie zosuvy.

Skorušinské vrchy predstavujú horský krajinný celok v západnej časti Podhôrno-magurskej oblasti. Najvyšší bod dosahujú Skorušinou (1314 m n.m.) ktorá sa nachádza na južnej hranici katastra Brezovica. Skorušinské vrchy majú stredne až hlboko rezaný reliéf s amplitúdou 181 – 470 m n.m.

Z morfoštruktúrneho hľadiska sa v severnej kotlinovej časti územia jedná o reliéf kotlinových pahorkatín, z typologického hľadiska sú to prechodné mierne vyzdvihnuté morfoštruktúry vrchovín a pahorkatín a zlomovo-vrásové štruktúry flyšových Karpát. Stredná časť katastra je tvorená vysočinovým reliéfom s negatívnym a prechodovými vrásovo-blokovými a šupinovými štruktúrami. Južná časť katastra je tvorená vysoč novým podhôrňym reliéfom s hrásťami a klinovými hrásťami centrálnokarpatských flyšových pohorí s vrásovo-blokovou fatransko-tatranskou morfoštruktúrou.

Geologické pomery

Geologické podložie na severnom okraji katastra tvorí tvoria pieskovce paleogénu vnútorných Karpát – flyš hutianskeho súvrstvia. Južnú väčšiu časť katastra až po Skorušinu tvoria prevažne pieskovce a menej ílovce bielopotockého súvrstvia.

Inžiniersko-geologické rajóny sú zastúpené nasledovne:

V rajóne flyšoidných hornín (Sf) sa v horninovom prostredí striedajú ílovce, prachovce, slieňovce, pieskovce so zlepenkami alebo karbonátmi vo vrstvách, ktoré sú priepustné až nepriepustné. Je tu premenlivá agresivita podzemných vôd. Reliéf tvoria prevažne mierne až stredné svahy a ploché chrbty, strmé svahy sú na masívoch s prevahou pieskovcov. Vyskytujú sa tu plytké povrchové zosuvy a hlboké zvetrávanie hornín. Pre miestne účely možno využiť len horninové komplexy s prevahou pieskovcov (lomový kameň, štrk). Poľnohospodárske pôdy 3.-7. bonity. Zhoršené podmienky pre výstavbu vyplývajú z intenzívneho zvetrávania, namrzania hornín a výskytu zosuvov. Pre ukladanie odpadov je možné využiť stabilné horninové masívy s prevahou ílovcovoprachovcových hornín. Tento rajón tvorí väčšinu územia katastra obce Brezovica.

Rajón deluviálnych sedimentov (D) má v závislosti od predkvartérneho podkladu veľmi rôznorodé a priestorovo premenlivé litologické zloženie. Najčastejšie sú to hliny a hlinito-kamenité sute. Trvalejší horizont podzemnej vody je iba v nižších častiach svahov, najmä na prechodoch do rajónov F, T. Reliéf tvoria mierne až strmé svahy, členené miestami intenzívnou výmoľovou eróziou. Z geodynamických javov je tu veľmi častý výskyt zosuvov najmä v regióne karpatského flyšu. Využitelnosť zdrojov je pre tehliarske suroviny, pôdy sú tu zväčša úrodné. Zhoršené inžiniersko geologické podmienky pre výstavbu sú zapríčinené značnou litologickou premenlivosťou, výskytom zosuvov a miestami strmých

svahov. Pri výstavbe je možnosť vyvolania zosuvov. Pre ukladanie odpadov sú vhodné jemnozrnné delúviá na miernych a stabilných svahoch. Tento rajón sa nachádza len v priestore severne od obce.

Pôdne pomery

Pôdnymi typmi v katastri sú najmä hnedé pôdy, hnedé pôdy podzolované a oglejené na flyšových sedimentoch, pri dolných tokoch potokov nivné pôdy. Pôdne druhy sú hlinité, ílovito-hlinité, hlinito piesočnaté, stredne až silno skeletnaté. Najúrodnejšie pôdy v katastri patria do 6. skupiny.

Klimatické pomery

Podľa Atlasu krajiny SR (2002) sa južná časť územia katastra nachádza v chladnej klimatickej oblasti – C a okrsku C1 – okrsk mierne chladný, s júlovou teplotou 12-15°C

Dlhodobá priemerná ročná teplota v stanici Ústie nad Priehradou, ktorá sa nachádza v rámci riešeného územia je 6,1°C, priemerná oblačnosť je 70%, priemerný počet jasných dní je 27,2 a zamračených dní je 166,0 v roku. Hmla býva 54,8 dní.

Priemerný ročný úhrn zrážok v Tvrdošine (najbližší údaj) je 810 mm a priemerný počet dní so snehovou prikrývkou v Námestove (najbližší údaj) je 97,1.

Hydrologické a hydrogeologické pomery

Z hydrologického hľadiska územie spadá celé územie do stredohorskej oblasti so snehovo-dažďovým typom režimu odtoku. Akumulácia tu prebieha v mesiacoch november až marec, vysoká vodnosť je v marci až júni, najvyššie prietoky sú v máji a najnižšie v januári – februári a v septembri – októbri. Priemerný ročný elementárny odtok sa pohybuje v rozsahu 15 - 20 ls-1km-2.

Územie spadá do hydrologického povodia rieky Oravy, jej dolnej časti s číslom hydrologického povodia 4-21-04. Na území obce sú významnejšími vodnými tokmi potok Brezovica a menší Trsteník. Územie patrí do hydrogeologického regiónu PQ 018 - paleogénu Oravskej vrchoviny, Skorušiny a časti Oravskej Magury. Rajón je v dôsledku prevahy flyšového ílovcovo-pieskovcového súvrstvia z hľadiska obehu a akumulácie vôd málo významný. Toto litologické zloženie je nepriaznivé pre akumuláciu a obeh väčšieho množstva podzemných vôd. Využiteľné zásoby podzemných vôd sa pohybujú od 0 do 1,99 ls-1km-2.

V súčasnosti sú v území evidované pramene Pod Grúňom (TS-3) a Javorníky (TS-1, TS-2). Pramene sa využívajú pre zásobovanie obce pitnou vodou. Pri hranici s k.u. Trstená je evidovaný výskyt geotermálnych vôd.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Fytogeograficky (Futák, 1966) patrí riešené územie do bukovej zóny, flyšovej oblasti a okresov Kysucká a Oravská vrchovina, Oravská kotlina a Skorušinské vrchy.

Z geobotanického hľadiska (Michalko a kol., 1986) sa v riešenom území nachádzajú nasledovné jednotky: Lužné lesy podhorské a horské (Al) sú pokračovaním nížinných krov na alúviách a údolných nivách na stredných a horských tokoch riek zväčša v extrémnejších klimatických podmienkach. Pôdy sú štrkovité až kamenisté, zriedkavo piesočnaté. Krovinnú vrstvu tvoria vrba trojtyčinková, v. purpurová, v. košíkarska, v. krehká, miestne aj vrba sivá. Vtrúsený vo vyšších polohách môže byť smrek a zemolez čierny.

Pionierske spoločenstvá s *Myricaria germanica* (*Epilobion fleischeri*) (M) sa vyskytujú na nevyvinutých kamenistých pôdach horských tokov. Okrem krovitých vrúb sú tu rastliny ako *Calamagrostis pseudophragmites*, *Rumex scutatus*, *Erigeron acris*, *Epilobium alpestre*. Prechodnými druhmi sú vrby *Salix eleagnos*, *S. purpurea*. V katastri sú zastúpené len na dolných tokoch potokov Brezovica a Trsteník. Jedľové lesy kvetnaté (*Eu-Fagenion*) (A) sú tvorené zmiešanými jedľovo-bukovými lesmi na rôznych podložiach, so zvyčajne viacvrstvovým bylinným podrastom. Prímesovými drevinami sú javor horský, brest horský a jaseň štíhly, zriedkavo smrek obyčajný. Na flyšoch prevažuje jedľa a významné sú byliny ako *Oxalis acetosella*, *Galium rotundifolium*, *Rubus hirtus*, *Maianthemum bifolium*.

V katastri sú najviac zastúpené bukové kyslomilné lesy horské (Fm) vyskytujú sa na všetkých geologických podložiach. Tvoria ich bohatý súbor spoločenstiev smrekovo-bukovo-jedľových lesov. Je tu chladnejšie klíma a humifikácia je spomalená. Hromadí sa surový humus, pôdy podzolujú.

Z drevín sa tu vyskytuje jedľa, buk, smrek. Jednotlivo môže byť vtrúsený javor horský, smrekovec, borovica, jarabina vtáčia a breza bradavičnatá. V krovinnom podraze sa vyskytuje zemolez čierny, ruža alpínska, ríbezľa skalná, rakyta, baza červená, kalina a iné.

Z pôd prevládajú hnedé pôdy nenasýtené, môžu byť aj podzoly. V katastri sa vyskytujú len okrajovo na juhovýchodnej hranici.

Jedľové a jedľovo-smrekové lesy (*Abietion*, *Vaccinio-Abietion*) (PA) sa vyskytujú na nenasýtených až podzolovaných kamenistých hnedozemiach, najčastejšie na kyslých horninách. Táto jednotka sa vyskytuje v bezbukovom geografickom variante. V pôvodnom zložení mala prevahu jedľa biela, primiešaný bol smrek obyčajný, vtrúsený smrekovec opadavý a borovica sosna, z listnáčov jarabina vtáčia, javor horský, jelša sivá a výnimočne buk lesný. Vo fytocenózach sú významné *Clematis alpina*, *Valeriana tripteris*, *Cirsium erisithales*. *Poa stiriaca*, *Carex alba*. Sú to najčastejšie produkčné lesy s funkciou pôdoochrannou. Porasty sú viacmenej jednovrstvové. Prirodzená obnova nebýva najlepšia. V katastri sa nachádzajú vo vyšších polohách pod Skorušinou.

Smrekové lesy čučoriedkové (P) sa nachádzajú obyčajne vo vyšších nadmorských výškach. Rastú prevažne na silikátovom podloží s podzolovanými pôdami. Základná drevina je smrek obyčajný, vyskytuje sa smrekovec opadavý a borovica sosna, vzácné jedľa. Pri hornej hranici lesa sa primiešava kosodrevina, z listnatých krov sa v smrečinách objavuje zemolez čierny. V katastri sa nachádzajú len vo vrcholovej časti Skorušinej.

Kataster je z hľadiska súčasnej vegetácie významne pokrytý stromovou a krovitou vegetáciou. Veľké sú plochy bývalých pasienkov, ktoré zaujal les, takisto pasienky a horské lúky zaberajú rozsiahle výmery. Intenzívnejším hospodárením je najviac ovplyvnené územie okolo obce, kde sú zastúpené orné pôdy veľkoplošné aj mozaikovité a intenzívne obhospodarované lúky.

Potoky v katastri majú prevažne bohaté zastúpenie sprievodnej vegetácie a viackrát prechádzajú do mokradných biotopov v ich okolí.

Z drevín sa v katastri vyskytujú: jedľa biela (*Abies alba*), smrek obyčajný (*Picea abies*), borovica sosna (*Pinus sylvestris*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*), buk lesný (*Fagus sylvatica*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*Acer platanoides*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), topoľ osika (*Populus tremula*), viaceré druhy vrby (*Salix purpurea*, *S. fragilis*, *S. cinerea*...) a iné. V krovitej vegetácii sú zastúpené – trnka obyčajná, šípka, hloh, baza čierna, kalina apod. V bylinnej vegetácii možno nájsť *Trisetum flavescens*, *Dactylis glomerata*, *Phleum pratense*, *Lolium perenne*, *Potentilla anserina*, *Caltha palustris*, *Phragmites communis* a pod.

Z hľadiska živočíšnych regiónov patrí územie v rámci terestrického biocyklu do provincie listnatých lesov a podkarpatského úseku V limnickom cykle územie spadá do Pontokaspickej provincie a hornovážskeho okresu. Hlavné živočíšne biotopy sú biotop polí, lúk a pasienkov, lesa, vodných tokov a sprievodnej vegetácie, podmáčaných lokalít. Stav súčasného poznania fauny v riešenom území nebol predmetom systematickejšieho výskumu. Z obojživelníkov je najbežnejším druhom skokan hnedý. Z ďalších druhov je to kunka žltobruchá a ropucha bradavičnatá. Stredné a nižšie polohy obýva jašterica bystrá a slepúch lámavý, užovka obojková. Bohato zastúpenou skupinou živočíchov sú vtáky. V území sa vyskytuje myšiak hôrny, sokol myšiar, jastrab obyčajný, orol skalný, kuvik vrabčí, kuvik kapcavý iné. Z malých šeliem je tu bežná lasica, kuna lesná. Z poľovnej zveri je tu jelenia, srnčia a diviacia. Netopiere využívajú pre svoj domov dutiny stromov či v štrbiny stavieb a v ľudských obydlíach.

Územie patrí do poľovného revíru Brezovica. Vodné toky nie sú lovnými revírmi ale sú prítokmi Oravice, ktorá je lososovopstruhový lovný rybársky revír č. 3-2750-4-1.

Ochrana prírody a krajiny

Územná ochrana prírody

Na území katastra sa nenachádza žiadne chránené územie v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny. Platí tu teda prvý ochranný stupeň.

Chránené druhy (druhovú ochranu)

Chránené druhy rastlín aj živočíchov možno nájsť na viacerých miestach katastra. Pre ich ochranu je dôležitá osвета príslušných orgánov ako aj vzdelanostná úroveň obyvateľstva. Zo živočíchov je kataster bohatý na výskyt vtákov, z ktorých väčšina je chránená, vyskytujú sa tu aj chránené obojživelníky, plazy a cicavce a iné skupiny fauny.

Ochrana drevín

V rámci katastra sa nenachádzajú stromy chránené podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Všeobecná ochrana drevín rastúcich mimo les dosahujúcich potrebné parametre vyplýva takisto z uvedeného zákona.

Územné systémy ekologickej stability (ÚSES)

Podľa R-ÚSES bývalého okresu Dolný Kubín sa v katastri nachádza regionálne biocentrum Brezový vrch a v hornatinovej a vysočinovej časti ním prechádza regionálny biokoridor terestrický v smere východ západ.

V rámci riešenia KEP boli upresnené aj interakčné prvky, ktoré prepájajú pôsobenie ostatných prvkov ÚSES na okolitý priestor. Sú navrhované z prvkov nelesnej drevinovej vegetácie, lúk a pasienkov, mokradí, sprievodných vodných biotopov a na biotopoch s prirodzenejším druhovým zložením.

Ochrana pôdných zdrojov

Chránenou pôdou v zmysle zákona o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu je pôda s bonitou od 1. do 3. bonitnej triedy a pôda s vykonanými investičnými zásahmi. Podľa našich údajov sa takáto pôda v katastri nenachádza, najlepšou bonitou je pôda patriaca do skupiny 6 BPEJ.

Ochrana genofondových zdrojov

Genofondovými lokalitami možno označiť najmä biotopy mokradných a podmáčaných spoločenstiev, vrbiny s myrikovkou nemeckou, prameniskové biotopy a nekosené horské a podhorské lúky.

V zmysle R - ÚSES Tvrdošín 2014 je v južnej časti katastra Brezovica genofondová lokalita Skorušina.

Krátka charakteristika: ihličnaté lesy, pasienky a drevinami zarastajúce pasienky. Výskyt biotopov európskeho a národného významu:

- Ls9.1 - Smrekové lesy čučoriedkové (9410),
- Tr8 - Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte,
- Lk3 - Mezofilné pasienky a spásané lúky,

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov:

- Flóra: *Gymnadenia conopsea*, *Pseudorchis albida*.
 - Fauna: *Strix aluco*, *Strix uralensis*, *Accipiter gentilis*, *Accipiter nisus*, *Glaucidium passerinum*, *Picoides tridactylus*, *Dryocopus martius*, *Aegolius funereus*, *Tetrastes bonasia*, *Scolopax rusticola*, *Tetrao urogallus*, *Tetrao tetrix*, *Lynx lynx*, *Ursus arctos*, *Canis lupus*. Súčasné hospodárske využívanie vlastníckmi, resp. užívateľmi pozemkov: časť pozemkov poľnohospodársky využívaná (pastva, kosenie), lesy sú obhospodarované, časť nevyužívaných pasienkov silno zarastá drevinami.
- Katastrálne územie: Zábiedovo, Habovka, Liesek, Vitanová, Brezovica

Významné krajinné štruktúry

Územie katastra má pahorkatinový charakter, ktorý prechádza do vysočinového reliéfu. Hoci sa tu nenachádza výrazný terénny alebo horský vrchol, možno k významným štruktúram radiť samotnú Skorušinu ako aj hrebeňové partie v oblasti Brezového vrchu, Javorinky, Ostrého vršku, Kamenného vršku a pod.

Ekologicky významné segmenty

Ekologicky najvýznamnejšie lokality katastra sú zachytené v rámci prvkov ÚSES – územného systému ekologickej stability všetkých stupňov

Nakladanie s odpadmi

Nakladanie s komunálnymi a drobnými stavebnými odpadmi v obci upravuje Všeobecne záväzné nariadenie. V obci je zavedený separovaný zber. Separujú sa plasty, sklo, textil, papier, elektronický šrot, kovový šrot, nebezpečné odpady a bioodpad.

Obec Brezovica nemá vybudovaný zberný dvor.

Odvoz odpadu v obci je zabezpečený dodávateľským spôsobom nasledovne:

- Technické služby Ružomberok, akciová spoločnosť
- Zberné suroviny Žilina a.s.
- COR Waste s. r. o., Dolný Kubín
- Peter Bolek – EKORAY, Námestovo
- TRAFIN OIL SK, s.r.o., Bytča
- Marián Ondřík, Liesek
- Zdeno Mišutka, Hvozdnica

Tabuľka 15 - Odpady v obci Brezovica

Názov odpadu	2020 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)	2021 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)	2022 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)
Papier a lepenka	1,160	10,636	11,850
Sklo	30,200	31,350	31,930
Viacvrstvé kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky)	2,330	2,770	2,450
Obaly z kovu		0,065	0,098
Plasty	22,920	29,340	26,110
Jedlé oleje a tuky	0,230	0,196	0,270
Šatstvo		2,900	5,200
Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	0,700	1,470	0,900
Batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, - 02, - 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie	0,770	2,447	1,411
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23 obsahujúce nebezpečné časti	2,080	2,220	1,630
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23 a 20 01 35	4,820	8,138	6,914
Kovy	31,210	121,885	111,320
Biologicky rozložiteľný odpad	155,400	155,990	155,430
Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	0,210	0,230	0,225
Zmesový komunálny odpad	136,730	167,040	210,150
Objemný odpad	34,730	15,820	19,340

Zdroj: Obecný úrad Brezovica

Zvyšovanie povedomia obyvateľov obce v oblasti odpadového hospodárstva je zabezpečované priebežne prostredníctvom obecného rozhlasu, internetovej stránky obce, osvetu na základnej škole a informáciami zobrazenými na úradnej tabuli obce. Obec zabezpečuje osvetu v oblasti nakladania s komunálnym odpadom medzi obyvateľmi obce článkami v miestnych novinách. Na stránke obce má obec zverejnený podrobný všeobecne zrozumiteľný popis systému nakladania s komunálnymi odpadmi vrátane triedeného zberu v obci Brezovica.

Obec Brezovica má spracovaný Program odpadového hospodárstva.

Požiadavky z hľadiska odpadového hospodárstva:

- odstrániť čierne skládky,

- spracovávanie biologických odpadov,
- systematické vykonávanie separovaného zberu využiteľných odpadov,
- realizácia dotriedňovacích zariadení na separovaný zber druhotných surovín,
- skvalitnenie systému separovaného zberu,
- plné využívanie odpadov vzniknutých v stavebníctve,
- neustále vytvárať podmienky pre ukladanie zvyškového komunálneho odpadu na vyhovujúce skládky.

1.8 Samospráva a rozpočet obce

Samospráva obce

Obec Brezovica sa v súlade so zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení stala samostatným subjektom s vlastnými kompetenciami a príjmami.

Orgány obce

Základnými výkonnými orgánmi obce Brezovica sú:

- obecné zastupiteľstvo,
- starosta obce.

Adresa obecného úradu:

Obecný úrad Brezovica
Osloboditeľov 346/69
028 01 Brezovica

Starosta obce

Starosta obce je predstaviteľom a najvyšším orgánom obce Brezovica. Je štatutárnym zástupcom obce v majetkoprávných, pracovnoprávných vzťahoch obce a v administratívno-právných vzťahoch je správny orgán. Funkcia starostu je verejnou funkciou, do ktorej je zvolený na štvorročné funkčné obdobie a končí zložením sľuby novozvoleného starostu.

Obecné zastupiteľstvo

Obecné zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor obce zložený z poslancov volených v priamych voľbách obyvateľmi obce na štvorročné funkčné obdobie, totožné s funkčným obdobím starostu. Počet poslancov na príslušné volebné obdobie sa určuje podľa počtu obyvateľov obce.

Obecné zastupiteľstvo pozostáva z 9 poslancov.

Komisie:

- Komisia na ochranu verejného záujmu
- Komisia na ochranu verejného poriadku a riešenie sťažností
- Komisia finančno-plánovacia a sociálna
- Komisia životného prostredia, poľnohospodárstva, výstavby, územného plánovania, obchodu a cestovného ruchu
- Komisia kultúry, športu a mládeže

Rozpočet obce

Rozpočet obce je základným nástrojom financovania a regulovania činnosti samosprávy pri plnení úloh vyplývajúcich zo zákona a pri realizovaní svojich rozvojových plánov. Najväčší podiel na celkových príjmoch bežného rozpočtu obce predstavuje daň z príjmov a podielové dane.

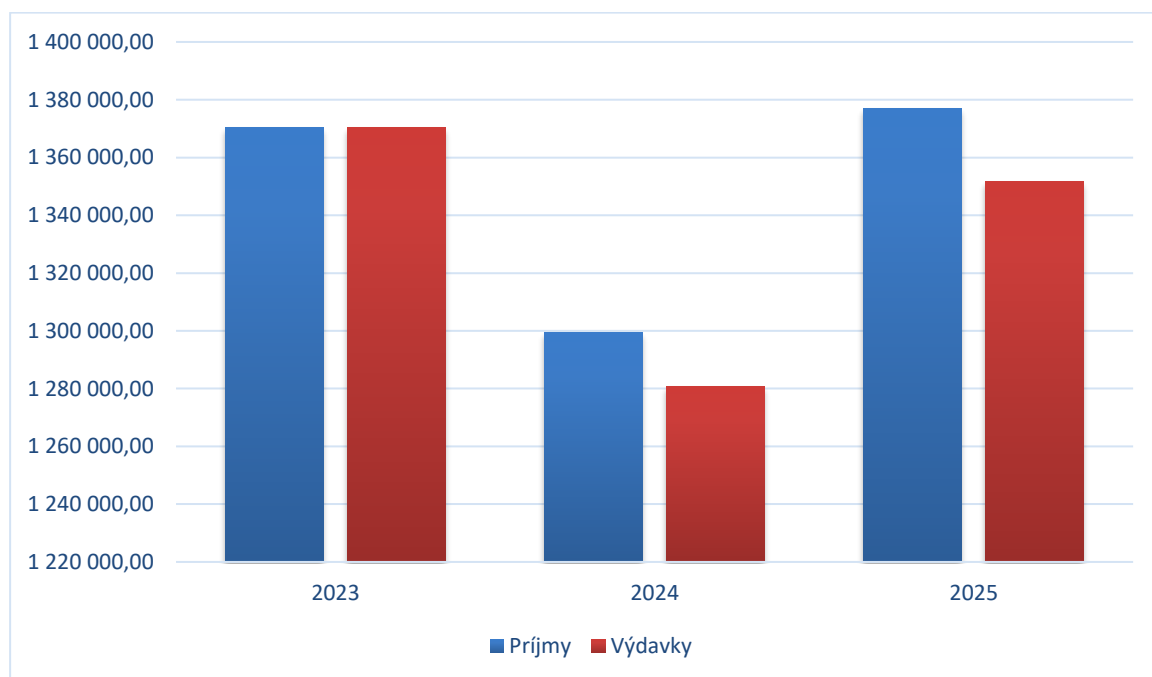

Programový rozpočet obce Brezovica na roky 2023-2025:

	2023	2024	2025
Bežné príjmy obce	1 189 735,74 €	1 299 310,77 €	1 376 833,77 €
Vlastné príjmy RO	69 620,00 €	69 620,00 €	69 620,00 €
Kapitálové príjmy obce	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Príjmové finančné operácie	111 000,00 €	0,00 €	0,00 €
Príjmy spolu	1 370 355,74 €	1 299 310,77 €	1 376 833,77 €
Bežné výdavky - obec	435 691,86 €	403 566,67 €	405 951,90 €
Bežné výdavky - ZŠ	815 740,00 €	859 607,00 €	928 278,00 €
Kapitálové výdavky obce	118 923,88 €	17 423,88 €	17 423,88 €
Výdavkové finančné operácie	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Výdavky spolu	1 370 355,74 €	1 280 597,55 €	1 351 653,78 €

Zdroj: Obecný úrad Brezovica

Vývoj príjmov a výdavkov rozpočtu obce v rokoch 2023 -2025

Zdroj: Obecný úrad Brezovica

Tabuľka 16 - Hospodárenie obce Brezovica (rok 2021)

Indikátory	Obec Brezovica	Priemer obcí
Hlavné indikátory		
Celkový dlh	0,0 %	10,3 %
Dlhová služba	0,0 %	4,0 %
Bilancia bežného účtu	7,4 %	11,3 %
Závazky po lehote splatnosti v pomere k bežným príjmom	0,0 %	0,3 %
Závazky neuhradené 60 a viac dní po lehote splatnosti k bežným príjmom	0,0 %	0,2 %
Indikátory na obyvateľa		
Základná bilancia na obyvateľa	9,0 €	28,0 €
Celkový dlh na obyvateľa	0,0 €	98,0 €
Čistý majetok na obyvateľa	1 730,0 €	2 611,0 €
Výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie na obyvateľa	30,0 €	49,0 €
Ostatné indikátory		
Základná bilancia	1,0 %	3,1 %
Intenzita investovania	6,4 %	7,9 %
Čistý majetok	213,1 %	337,4 %
Okamžitá likvidita	247,7 %	319,0 %
Pohotovú likviditu	251,2 %	344,3 %
Úvery od ŠFRB v pomere k príjmom	0,0 %	22,1 %
Závazky a pohľadávky		
Závazky po lehote splatnosti	0,0 €	
Závazky neuhradené 60 a viac dní po lehote splatnosti	0,0 €	
Krátkodobé pohľadávky	3 070,0 €	
Dlhodobé záväzky	9 050,0 €	
Krátkodobé záväzky	88 043,0 €	

Zdroj: <http://www.hospodarenieobci.sk>

Celkové finančné zdravie – Výborné finančné zdravie (5,5 z max. 6).

SWOT ANALÝZA

Silné stránky	Slabé stránky
Hospodárska oblasť • Blízkosť štátnej hranice s Poľskou republikou • Bezprostredná blízkosť mesta Trstená a silné ekonomické väzby na mesto • Vhodné podmienky na rozvoj vidieckej turistiky a cykloturistiky • Vhodné terény na výstavbu lyžiarskych vlekov a existencia lyžiarskeho strediska • Obec má platný územný plán • Klesajúci počet nezamestnaných • Obec je členom regionálnych združení – ZMOHO, MAS Orava a obec je tiež členom Euroregiónu Tatry Sociálna oblasť • V obci je ZŠ s MŠ • Rastúci počet obyvateľov a rastúci počet narodených detí • Možnosť rozšírenia územia o pozemky pre IBV • Rozvoj spolupráce medzi socio-ekonomickými partnermi • Udržiavanie tradícií v obci • Fungujúca knižnica • V obci je vybudovaný kamerový systém Environmentálna oblasť • Nenarušené prírodné prostredie • Vysoká lesnatosť a produkcia drevnej hmoty • Obec má spracovaný Program odpadového hospodárstva obce • Zavedený separovaný zber odpadov • Menšia premávka v obci – obec sa nachádza mimo hlavného cestného ťahu	Hospodárska oblasť • Potreba rekonštrukcie a dobudovania ciest a chodníkov • Nedobudované cyklotrasy • Chýbajúce a nedostatočne využívané existujúce rekreačné zariadenia • Nedostatočné vybavenie (doplnkovou) infraštruktúrou cestovného ruchu • Málo podnikateľských subjektov generujúcich pracovné miesta v obci • Rozdrobenosť pozemkov a komplikovanosť vlastníckych vzťahov • Nedostatok finančných prostriedkov na rozvojové priority obce • Potreba modernizácie verejného osvetlenia • Obec nemá cezhraničného partnera Sociálna oblasť • Nedostatočne rozvinuté a predovšetkým chýbajúce sociálne a komunitné služby • Nevyhovujúce technické zázemie pre činnosť spolkov a združení • Nízka ponuka pracovných príležitostí v obci • Absencia niektorých služieb • Nedostatok kultúrnych a športových aktivít a podujatí • Chýbajú detské ihriská a športoviská • V obci sú dva cintoríny a len 1 dom smútku, ktorý je potrebné rekonštruovať • Potreba rekonštrukcie a modernizácie ZŠ s MŠ • Nedostatok možností na bývanie • Monografia obce je z roku 2000 Environmentálna oblasť • Nedobudovaná kanalizácia

	• Nedostatočná separácia odpadov • Potreba riešiť odpadové hospodárstvo komplexne • V obci chýba zberný dvor • Znečistený vzduch počas vykurovacieho obdobia
Príležitosti	Ohrozenia
Hospodárska oblasť • Využívanie fondov EÚ a rôznych dotácií • Rozvoj agroturistiky a cestovného ruchu • Podpora podnikateľských subjektov • Rozširovanie a modernizovanie infraštruktúry • Aktualizácia územného plánu • Podpora rozvojových investícií • Vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách • Rozvoj technickej infraštruktúry • Zintenzívnenie spolupráce s okolitými obcami ako aj cezhraničnej spolupráce, ako aj nadviazanie nových partnerských vzťahov so samosprávami v zahraničí • Realizácia projektov podporujúcich využitie obnoviteľných zdrojov energie • Rozvoj cyklotrás v katastri obce • Vytvorenie nových pracovných miest v službách cestovného ruchu Sociálna oblasť • Podporovanie výstavby bytov a rodinných domov v obci • Rozširovanie služieb občianskej vybavenosti • Obnova a udržiavanie kultúrnych zvyklostí a tradícií • Budovanie a rozvoj zariadení pre kultúru a šport • Rozvoj aktivít v oblasti kultúry a športu • Zlepšenie služieb a vybudovanie infraštruktúry na trávenie voľného času v obci pre miestnu mládež	Hospodárska oblasť • Neinvestovanie finančných prostriedkov do obnovy ciest a komunikácií a ich ďalšieho rozširovania • Zhoršenie dopravnej dostupnosti a s tým spojené zníženie atraktívnosti územia pre investorov • Dlhodobé pretrvávajúce problémov okolo vlastníckych vzťahov k pôde s neidentifikovaným vlastníctvom • Pretrvávajúce podfinancovanosti obce zo strany štátu a prenášanie kompetencií na obce bez primeraného finančného krytia • Zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií • Neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity • Nedostatok investičného kapitálu Sociálna oblasť • Nerozvíjanie spolupráce, vrátane cezhraničnej, prípadne medzinárodnej • Zvyšovanie nezamestnanosti a nemožnosť obyvateľov obce nájsť uplatnenie na trhu práce • Odliv mladých ľudí z obce • Nezáujem obyvateľov o problémy obce Environmentálna oblasť

- Podporovanie činnosti záujmových spolkov a združení
- Rekonštrukcia a modernizácia ZŠ s MŠ

Environmentálna oblasť

- Budovanie, rozširovanie a modernizovanie infraštruktúry v oblasti životného prostredia (napr. splašková kanalizácia, zberný dvor)
- Obstaranie techniky pre zlepšenie nakladania s odpadom a skvalitnenie odpadového hospodárstva v obci
- Zapojenie do ochranných aktivít mládež a to jednak prostredníctvom ZŠ a MŠ, ale tiež s využitím rôznych dotačných projektov
- Spolupráca s ochranármi a ochranárskymi hnutiami pri zlepšení ŽP
- Rozširovanie množstva separovaných komodít a zvýšenie úrovne vytriedenia komunálneho odpadu
- Vytváranie miest na uloženie biologicky rozložiteľného odpadu, budovanie kompostovísk, viesť obyvateľov k budovaniu domácich kompostovísk
- Rozvíjanie environmentálnej výchovy na školách a školských zariadeniach
- Výsadba kvetov, stromov a zelene

- Nedobudovanie infraštruktúry v oblasti životného prostredia
- Nárast množstva vyvázaných odpadov
- Nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi
- Neriešenie problému existencie nelegálnych skládok
- Implementácia investičných programov bez rešpektovania princípov trvalo udržateľného rozvoja
- Nedostatok finančných prostriedkov na skvalitnenie životného prostredia v obci

2. STRATEGICKÁ ČASŤ PHSR BREZOVICA 2023 – 2030

Základným východiskovým predpokladom pre úspešnú rozvojovú stratégiu je existencia spoločnej vízie o ďalšom smerovaní rozvoja obce. Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, opisom ideálneho stavu. Dôležité nie je dosiahnuť ho za desať rokov, ale mať o budúcnosti spoločnú predstavu. Vízia je teda určitá predstava o tom ako má obec v budúcnosti vyzeráť, tak aby vytváralo čo najlepšie životné podmienky pre svojich obyvateľov a jeho návštevníkov.

2.1 Rozvojová vízia obce Brezovica

„Brezovica je moderná obec, ktorá naplno využíva prírodný a kultúrny potenciál ako aj svoju geografickú polohou a blízkosť mesta pre dosahovanie vysokej kvality života svojich obyvateľov ako aj návštevníkov. Vybudovaná technická a sociálna infraštruktúra s dôrazom na ochranu životného prostredia vytvárajú podmienky pre bezpečný a kvalitný život v obci. Dostatok pracovných miest, dostatok pozemkov vhodných pre bytovú výstavbu a rozvoj podnikateľských aktivít, dostatok zariadení pre trávenie voľného času detí a mládeže, rozvíjajúci sa spolkový život. Takto chce vyzeráť naša Brezovica!“

Špecifické ciele rozvoja obce budú naplňované prostredníctvom **troch základných** rozvojových politík:

- Hospodárska rozvojová politika
- Sociálna rozvojová politika
- Environmentálna rozvojová politika.

2.2 Komplementárnosť PHSR s nadradenými stratégiami

1) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+

Prijatá stratégia PHSR obce Brezovica je plne v súlade so stratégiou PHSR ŽSK 2021+. Strategický cieľ rozvoja obce prispieva k plneniu hlavného cieľa stratégie rozvoja územia ŽSK ktorou je *Zlepšiť kvalitu života obyvateľov, rešpektovať limity životného prostredia a zhodnocovať svoj potenciál. Zvýšiť inovačnú výkonnosť ekonomiky a využívať inovatívne a udržateľné riešenia pre zabezpečenie sociálnej stability. Ekonomické ukazovatele a indikátory kvality života v regiónoch kraja priblížiť k priemeru EÚ.* Hlavný cieľ PHSR ŽSK 2021+ bude naplňovaný prostredníctvom súboru strategických a špecifických cieľov, ktoré sú sústredené do piatich prioritných oblastí:

Prioritná oblasť 1. Inovácie a vzdelávanie

Strategický cieľ: *Rozvíjať prostredie pre ekonomiku založenú na inováciách a podpore celoživotného vzdelávania*

- Špecifický cieľ 1.1 Vytvoriť podmienky pre udržateľný ekonomický rozvoj kraja a jeho regiónov
- Špecifický cieľ 1.2 Podporiť inovačné prístupy a výskumno-inovačné aktivity
- Špecifický cieľ 1.3 Vybudovať flexibilný a adaptabilný systém celoživotného vzdelávania
- Špecifický cieľ 1.4 Vytvoriť priestor pre rozvoj talentu, nadania a kreativity

Prioritná oblasť 2. Životné prostredie

Strategický cieľ: *Zachovať prírodné hodnoty a biodiverzitu a podporiť adaptáciu na dopady zmeny klímy*

- Špecifický cieľ 2.1 Zavádzať princípy obehového hospodárstva a zlepšiť nakladanie s odpadom
- Špecifický cieľ 2.2 Podporiť adaptáciu na dopady zmeny klímy
- Špecifický cieľ 2.3 Zlepšiť kvalitu ovzdušia a znížiť produkciu skleníkových plynov
- Špecifický cieľ 2.4 Zabezpečiť ochranu prírodných hodnôt
- Špecifický cieľ 2.5 Rozvíjať environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu

Prioritná oblasť 3. Infraštruktúra

Strategický cieľ: *Infraštruktúra podporujúca udržateľnú mobilitu a technická vybavenosť zlepšujúca kvalitu života*

- Špecifický cieľ 3.1 Zvýšiť atraktivitu verejnej osobnej dopravy a zlepšiť podmienky pre prevádzku intermodálnych dopravných systémov prepravy nákladov
- Špecifický cieľ 3.2 Zvýšiť atraktivitu nízko emisnej cestnej dopravy a nemotorovej dopravy
- Špecifický cieľ 3.3 Zlepšiť dopravnú dostupnosť územia
- Špecifický cieľ 3.4 Zlepšiť dostupnosť k energetickej infraštruktúre
- Špecifický cieľ 3.5 Zlepšiť digitálnu dostupnosť územia

Prioritná oblasť 4. Sociálna stabilita

Strategický cieľ: *Dosiahnuť udržateľnú kvalitu života podporenú dostupnosťou služieb.*

- Špecifický cieľ 4.1 Udržať a vytvárať dobré pracovné príležitosti
- Špecifický cieľ 4.2 Zabezpečiť moderné, dostupné, kvalitné a efektívne služby zdravotnej starostlivosti a sociálne služby
- Špecifický cieľ 4.3 Posilniť rozvoj služieb pre komunitu

Prioritná oblasť 5. Identita a sebestačnosť

Strategický cieľ: *Atraktívne, konkurencieschopné, odolné a udržateľné regióny.*

- Špecifický cieľ 5.1 Rozvíjať miestnu ekonomiku založenú na udržateľnosti ekosystémových služieb
- Špecifický cieľ 5.2 Posilňovať identitu územia, zachovávať a zhodnocovať kultúrne dedičstvo,

- podporovať kreativitu a rozvíjať živú kultúru
- Špecifický cieľ 5.3 Rozvíjať aktívne komunity a posilňovať územnú spoluprácu

2) Slovensko 2030 / Agenda 2030

Rozvojovou víziou stratégie Slovensko do roku 2030 vychádzajúcou z Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorú prijali prijali všetky štáty OSN je „Slovensko ako krajina s vysokou životnou úrovňou, kvalitnými verejnými službami a zdravým životným prostredím pre všetkých obyvateľov. Rozvoj Slovenska sa opiera o vitálne regióny so vzdelaným a produktívnym ľudským kapitálom, fungujúcou ekonomikou a kvalitnou infraštruktúrou. Ekonomický rozvoj sa opiera o inovácie a odvetvia s vysokou pridanou hodnotou. To vedie k rastu životnej úrovne obyvateľov a vyváženému pomeru práce a rodinného (spoločenského) života.“

Slovensko 2030 stojí na šiestich národných prioritách implementácie Agendy 2030 (*Vzdelanie pre dôstojný život; Smerovanie k znalostnej a environmentálnej udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí; Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia; Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy; Právny štát, demokracia a bezpečnosť; Dobré zdravie*), ktoré sú integrované do troch rozvojových programov:

A) Ochrana a rozvoj zdrojov, ktorého cieľom je rast a kvalitatívny rozvoj populácie, so špeciálnym dôrazom na vzdelanie, zdravie, kultúru, rozvoj občianskej spoločnosti a právneho štátu a ochrana a udržateľný manažment a rozvoj prírodných zdrojov. Rozvojový program má nasledovné parciálne ciele:

- Zastaviť pokles populácie a podporiť rast podielu ekonomicky aktívneho obyvateľstva
- Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce
- Zlepšiť zdravotný stav a dĺžku aktívneho života populácie
- Zabezpečiť plné uplatnenie princípov právneho štátu a zvyšovať bezpečnosť štátu a spoločnosti
- Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov
- Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment kultúrnych zdrojov

B) Udržateľné využívanie zdrojov, ktorého cieľom je premena hospodárstva SR na udržateľné, ktorého konkurenčná schopnosť sa zakladá na inovatívnom a efektívnom zhodnocovaní zdrojov a ktoré generuje dobré mzdy a prosperitu. Rozvojový program má nasledovné parciálne ciele:

- Podporiť rozvoj silných inovačne založených regionálnych ekonomík
- Dobudovať infraštruktúru inovačne založenej zelenej ekonomiky
- Zlepšiť udržateľnosť a odolnosť národnej a regionálnych ekonomík

C) Rozvoj komunit, ktorého cieľom je rozvoj komunit a zvýšenie kvality života pre všetky sociálne skupiny prostredníctvom priblíženia správy vecí verejných občanom a sociálnej inklúzie a dostupných, kvalitných a efektívnych služieb. Rozvojový program má nasledovné parciálne ciele:

- Zlepšiť dostupnosť, transparentnosť a efektívnosť verejnej správy

- Posilniť ekonomickú udržateľnosť komunít obcí, miest a regiónov
- Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunít

Centrálnym pilierom Slovensko 2030, v súlade s globálnou Agendou 2030, ako aj s Európskou zelenou dohodou je **udržateľnosť**: dôraz na ochranu životného prostredia na Slovensku, strategické plánovanie a udržateľný rozvoj, zosúladenie priorít s rozvojovým potenciálom regiónov a rozvoj priemyslu založeného na zelenej transformácii a vysokej pridanej hodnote, automatizácii, trhovách službách, digitálnej ekonomike, inováciách a výskume a vývoji.

Priority prijatej stratégie regionálneho rozvoja SR sú:

- udržateľná konkurencieschopná, environmentálne a inovačne orientovaná ekonomika regiónov,
- zvýšenie kvality života a využitie prírodného a ľudského kapitálu,
- harmonizácia regionálneho a územného rozvoja.

Integrované rozvojové programy prepájajú Agendu 2030 a regionálny rozvoj a sú kľúčovým nástrojom naplnenia Agendy 2030 naprieč národnou, regionálnou a lokálnou úrovňou v nasledujúcej štruktúre:

- a) Ochrana a udržateľný rozvoj prírodných a ľudských zdrojov, ako aj kultúrneho potenciálu, tak aby boli zachované pre ďalšie generácie a mohli byť využívané na ďalší rozvoj spoločnosti.
- b) Premena hospodárstva SR do roku 2030 na konkurencieschopnú, inovačne orientovanú nízkouhlíkovú obehovú ekonomiku, ktorá bude efektívne zhodnocovať vzdelanie, ľudský potenciál a zdroje a bude environmentálne aj sociálne udržateľná a odolná proti vonkajším aj vnútorným nepriaznivým vplyvom.
- c) Zefektívnenie a priblíženie správy verejných záležitostí občanom prostredníctvom vybudovania viacúrovňového integrovaného manažmentu rozvoja na národnej, regionálnej a miestnej úrovni²⁸. Zároveň je cieľom efektívne využívať územný potenciál regiónov.
- d) Zvýšenie kvality života pre všetky sociálne skupiny v jednotlivých strategicko-plánovacích regiónoch a zabezpečenie dostupnosti a kvality verejných služieb, práce a rovných príležitostí pre využitie potenciálu každého jednotlivca bez ohľadu na jeho sociálnoekonomické zázemie či znevýhodnenie.

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ PHSR 2023 – 2030

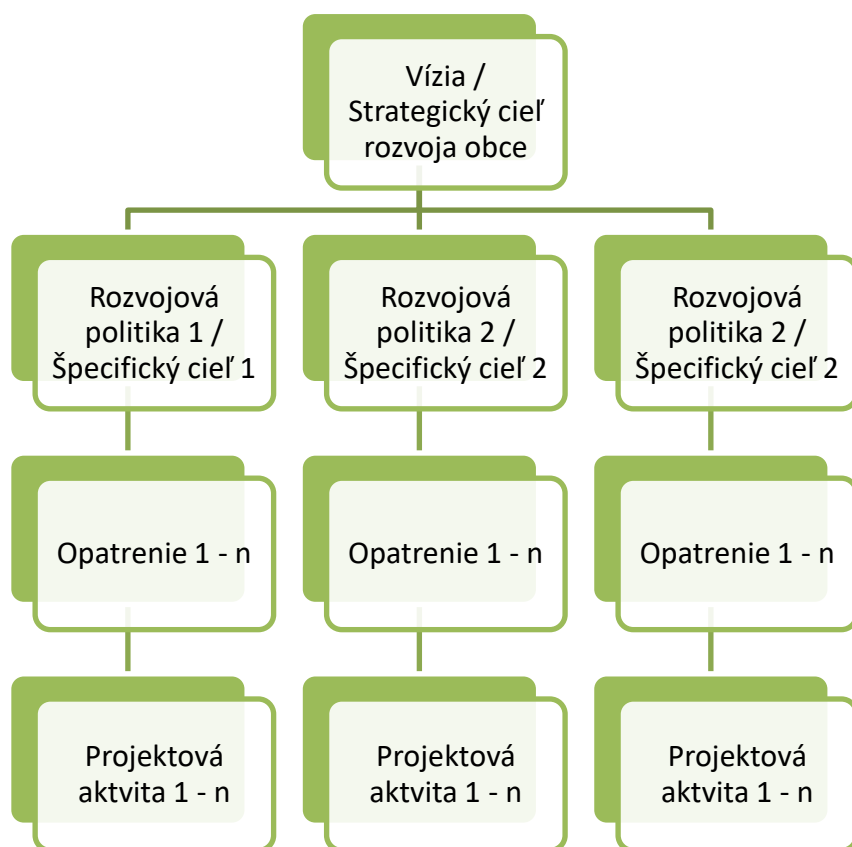
Programová (plánovacia) časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategického a špecifických cieľov, prostredníctvom opatrení hospodárskej, sociálnej a environmentálnej rozvojovej politiky. Opatrenia sú podrobnejšie členené na konkrétne projektové aktivity.

Programová časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projektové aktivity spadajúce pod prijaté rozvojové politiky.
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Programová časť je vyústením strategického plánovania. Zvolená rozvojová stratégia obce Brezovica bude realizovaná prostredníctvom troch rozvojových politík, členených na opatrenia a konkrétne projektové aktivity.

Programová štruktúra:

3.1 Rozvojová stratégia obce Brezovica v štruktúrovanej podobe

Vízia	„Brezovica je moderná obec, ktorá naplno využíva prírodný a kultúrny potenciál ako aj svoju geografickú polohou a blízkosť mesta pre dosahovanie vysokej kvality života svojich obyvateľov ako aj návštevníkov. Vybudovaná technická a sociálna infraštruktúra s dôrazom na ochranu životného prostredia vytvárajú podmienky pre bezpečný a kvalitný život v obci. Dostatok pracovných miest, dostatok pozemkov vhodných pre bytovú výstavbu a rozvoj podnikateľských aktivít, dostatok zariadení pre trávenie voľného času detí a mládeže, rozvíjajúci sa spolkový život. Takto chce vyzeráť naša Brezovica!“		
Strategický cieľ rozvoja obce	Zvýšiť konkurencieschopnosť obce v oblasti kvality života, rozvoja podnikania a ochrany životného prostredia.		
Uplatňované rozvojové politiky	1. Hospodárska rozvojová politika	2. Sociálna rozvojová politika	3. Environmentálna rozvojová politika
Špecifické ciele rozvoja obce	Moderná a bezpečná infraštruktúra, energetická bezpečnosť a inovácie, cestovný ruch a rozvoj podnikania	Rozvinutá komunitná sociálna starostlivosť, zdravotná starostlivosť, pracovné príležitosti, školská a športová infraštruktúra, služby pre rodiny, voľný čas	Ochrana klímy, rozvoj odpadového hospodárstva, znižovanie energetickej náročnosti, ochrana prírody a biodiverzity, zvyšovanie environmentálneho povedomia a predchádzanie vzniku katastrof
Opatrenia prijatých politík na naplňovanie stanovených špecifických cieľov	1.1) Dobudovanie, modernizácia a rozširovanie dopravného systému obce, opatrenia na zvýšenie bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov 1.2) Vytváranie podmienok pre rozvoj podnikateľského prostredia založeného na využívaní endogénnych zdrojov územia s ohľadom na tvorbu pracovných miest, podpora tradičných odvetví a cestovného ruchu.	2.1) Podpora rozširovania a modernizácie školskej a predškolskej infraštruktúry vrátane materiálno-technického zabezpečenia vzdelávacieho procesu a zavádzania inovácií do vzdelávacích programov. 2.2) Podpora rozširovania a modernizácie sociálnej a zdravotníckej infraštruktúry obce s cieľom poskytovať komplexnú starostlivosť s dôrazom na potreby komunity.	3.1) Realizácia projektov protipovodňovej ochrany obce, rozširovanie a modernizácia infraštruktúry zásobovania vodou a nakladania s odpadovou vodou. 3.2) Skvalitňovanie a rozširovanie systému separovaného zberu vrátane zavádzania nových technológií a postupov v oblasti odpadového hospodárstva, odstraňovanie environmentálnych záťaží a nelegálnych skládok 3.3) Tvorba a úprava verejných priestranstiev a parkov, zachovávanie prírodných

	1.3) Podpora rozvoja informačnej spoločnosti a efektívnej verejnej správy 1.4) Zvyšovanie energetickej bezpečnosti a nezávislosti obce, zavádzanie inovácií a inteligentných riešení na všetkých úrovniach. 1.5) Rozvoj regionálnej, národnej a medzinárodnej spolupráce 1.6) Obnova a modernizácia kultúrnych a historických pamiatok, pietnych miest	2.3) Vytváranie podmienok pre zvyšovanie kvality ľudských zdrojov pre trh práce s osobitným zreteľom na znevýhodnené skupiny obyvateľov 2.4) Podpora rozširovania a modernizácie bytového a domového fondu v obci 2.5) Vytváranie podmienok pre rozvoj kultúry, športu, voľnočasových aktivít pre obyvateľov a návštevníkov obce s osobitným zreteľom na deti a mládež	ekosystémov, ochrana biodiverzity, rozvoj zelenej a modrej infraštruktúry 3.4) Podpora a realizácia projektov na zníženie emisií z dopravy, znižovanie energetickej náročnosti a využívanie obnoviteľných zdrojov energie 3.5) Zvyšovanie environmentálneho povedomia
--	--	--	--

3.2 Prehľad opatrení a projektových aktivít podľa oblastí

Politika	Opatrenie	Projektová aktivita
Hospodárska rozvojová politika	1.1 Dobudovanie, modernizácia a rozširovanie dopravného systému obce, opatrenia na zvýšenie bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov	1.1.1 Rozširovanie a skvalitňovanie siete bezpečnostných chodníkov pre chodcov
		1.1.2 Oprava, údržba a rozširovanie miestnych komunikácií
		1.1.3 Modernizácia a rozširovanie siete verejného osvetlenia, využívanie inteligentných nástrojov správy verejného osvetlenia
		1.1.4 Skvalitnenie systému dopravného značenia s dôrazom na zvyšovanie bezpečnosti účastníkov cestnej premávky vrátane budovania inteligentných prechodov pre chodcov
		1.1.5 Komplexná rekonštrukcia cesty III. triedy prechádzajúca obcou
		1.1.6 Modernizácia a rozširovanie siete obecného rozhlasu, využívanie moderných komunikačných prostriedkov pri informovaní občanov
	1.2 Vytváranie podmienok pre rozvoj podnikateľského prostredia založeného na využívaní endogénnych zdrojov územia s ohľadom na tvorbu pracovných miest, podpora tradičných odvetví a cestovného ruchu.	1.2.1 Realizácia projektov jednoduchých / komplexných pozemkových úprav
		1.2.2 Sprístupňovanie nevyužívaných budov / lokalít / zón pre rozvoj MSP
		1.2.3 Propagácia podnikateľov v rámci aktivít propagujúcich obec doma i v zahraničí, tvorba propagačných materiálov propagujúcich obec ako vidiecku turistickú destináciu
		1.2.4 Budovanie siete cyklotrás vrátane súvisiacej infraštruktúry
		1.2.5 Vytváranie ponuky tematických turistických trás
		1.2.6 Budovanie náučných a poznávacích chodníkov
		1.2.7 Rozvoj spolupráce s miestnymi podnikmi v oblasti služieb cestovného ruchu
	1.3 Podpora rozvoja informačnej spoločnosti a efektívnej verejnej správy	1.3.1 Budovanie kamerového a monitorovacieho systému obce
		1.3.2 Digitalizácia agendy obecného úradu, modernizácia komunikačných kanálov a informačných systémov.
		1.3.3 Budovanie siete verejne prístupných internetových bodov
		1.3.4 Tvorba rozvojových koncepcií a stratégií ako nástroja riadenia rozvoja obce vrátane územno-plánovacej dokumentácie
		1.3.5 Podpora rozvoja elektronických služieb vrátane bankových služieb pre občanov.

	1.4 Zvyšovanie energetickej bezpečnosti a nezávislosti obce, zavádzanie inovácií a inteligentných riešení na všetkých úrovniach.	1.4.1	Realizácia opatrení na zvyšovanie podielu energie z obnoviteľných zdrojov a znižovanie energetickej závislosti
		1.4.2	Zavádzanie nástrojov energetického manažmentu vrátane inštalácie inteligentných monitorovacích systémov spotreby energií v zariadeniach v správe obce a jej organizácií
		1.4.3	Podpora aktivít projektov spolupráce verejného a súkromného v oblasti zavádzania inovácií do výroby a služieb
		1.4.4	Budovanie siete elektronabíjačiek pre automobily a bicykle, kolobežky
	1.5 Rozvoj regionálnej, národnej a medzinárodnej spolupráce	1.5.1	Organizovanie spoločných kultúrnych a športových aktivít, výmenných pobytov a spoločných podujatí v rámci regionálnej, národnej a medzinárodnej spolupráce
		1.5.2	Prezentácia obce, spolkov a združení, podnikateľských subjektov pôsobiach v obci na kultúrnych podujatiach v partnerských obciach a regiónoch
		1.5.3	Zintenzívnenie spolupráce na úrovni partnerských obcí a ďalší rozvoj partnerskej spolupráce
		1.5.4	Realizácia partnerských projektov národnej a medzinárodnej spolupráce
	1.6 Obnova a modernizácia kultúrnych a historických pamiatok, pietnych miest	1.6.1	Obnova kultúrnych a historických cenných pamiatok na území obce
		1.6.2	Zlepšenie propagácie a zvyšovanie informovanosti o pamiatkach nachádzajúcich sa na území obce
		1.6.3	Modernizácia Domu smútku vrátane vnútorného vybavenia a modernizácia vonkajšieho vybavenia cintorína

Politika	Opatrenie	Projektová aktivita
Sociálna rozvojová politika	2.1 Podpora rozširovania a modernizácie školskej a predškolskej infraštruktúry vrátane materiálno-technického zabezpečenia vzdelávacieho procesu a zavádzania inovácií do vzdelávacích programov.	2.1.1 Modernizácia a rozšírenie objektov a areálov materských a základných škôl vrátane vnútorného vybavenia
		2.1.2 Modernizácia telocvične vrátane jej vnútorného vybavenia
		2.1.3 Vytváranie zelených oáz pri školských areáloch, modernizácia školských areálov s dôrazom na bezpečnosť detí a opatrenia v oblasti ochrany klímy
		2.1.4 Podpora projektov zameraných na modernizáciu a dopĺňovanie učebných pomôcok a nástrojov pre oblasť prírodných, technických vied, vytváranie špecializovaných učební
		2.1.5 Podpora aktivít a programov celoživotného vzdelávania
	2.2 Podpora rozširovania a modernizácie sociálnej a zdravotníckej infraštruktúry obce s cieľom poskytovať komplexnú starostlivosť s dôrazom na potreby komunity.	2.2.1 Rozširovať ponuku komunitných sociálnych služieb pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva
		2.2.2 Budovanie sociálnych bytov pre začínajúce rodiny, neúplné rodiny, rodiny zo sociálne znevýhodneného prostredia, mladých ľudí
		2.2.3 Vytváranie podmienok pre vzájomnú integráciu seniorov a detí
		2.2.4 Podporovať vytváranie nových služieb zameraných na predchádzanie/zamedzenie vzniku sociálneho vylúčenia s osobitným zreteľom na mládež
	2.3 Vytváranie podmienok pre zvyšovanie kvality ľudských zdrojov pre trh práce s osobitným zreteľom na znevýhodnené skupiny obyvateľov	2.3.1 Zriaďovanie chránených dielní a chránených pracovísk zamestnávajúcich znevýhodnené osoby
		2.3.2 Využívanie aktívnych opatrení trhu práce pre zamestnávanie ÚoZ s osobitným zreteľom na zamestnávanie znevýhodnených ÚoZ
		2.3.3 Podpora realizácie projektov zameraných na zosúladenie rodinného a pracovného života
		2.3.4 Vytváranie sociálnych podnikov so zamestnávaním znevýhodnených osôb
	2.4 Podpora rozširovania a modernizácie bytového a domového fondu v obci	2.4.1 Budovanie verejnej infraštruktúry v lokalitách pre IBV vrátane verejného osvetlenia, rozhlasu, optickej siete a pod.
		2.4.2 Podpora realizácie projektu Komplexných pozemkových úprav.
		2.4.3 Podpora nájomného bývania, rozširovanie bytového fondu a budovanie sociálnych nájomných bytov.

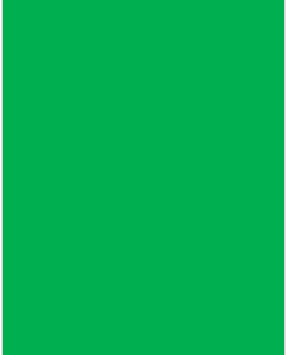

	2.5 Vytváranie podmienok pre rozvoj kultúry, športu, voľnočasových aktivít pre obyvateľov a návštevníkov obce s osobitným zreteľom na deti a mládež	2.5.1 Budovanie vonkajších ihrísk a zón pre aktívne trávenie voľného času (workout, vonkajšie fitness, pumptrack, lezecká stena, adrenalínové športy a pod.)
		2.5.2 Realizácia vlastného grantového programu na podporu aktivít mladých
		2.5.3 Zlepšovanie materiálno-technického vybavenia pre organizáciu kultúrnych podujatí v obci
		2.5.4 Budovanie detských a športových ihrísk
		2.5.5 Modernizácia vnútorného vybavenia Kultúrneho domu
		2.5.6 Vybudovanie stáleho pódia / amfiteátra pre organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí
		2.5.7 Dobudovanie, modernizácia a rozširovanie areálu futbalového ihriska
		2.5.8 Budovanie tratí (chodníkov) pre bežecké aktivity (vrátane bežeckého lyžovania) v rámci katastra obce vrátane ich značenia a ostatného príslušenstva
		2.5.9 Rozširovanie siete existujúcich a budovanie nových náučných chodníkov a cyklotrás
		2.5.10 Zlepšenie a obstaranie materiálno-technického vybavenia Dobrovoľnému hasičskému zboru
		2.5.11 Podpora kultúrnych a športových aktivít na území obce, organizovanie miestnych, regionálnych a medzinárodných podujatí
		2.5.12 Vytvorenie nových priestorov pre činnosť obecnej knižnice
		2.5.13 Aktualizácia obecnej monografie

Politika	Opatrenie	Projektová aktivita
Environmentálna rozvojová politika	3.1 Realizácia projektov protipovodňovej ochrany obce, rozširovanie a modernizácia infraštruktúry zásobovania vodou a nakladania s odpadovou vodou.	3.1.1 Realizácia protipovodňových opatrení na potokoch v extraviláne obce
		3.1.2 Rozširovanie siete splaškovej kanalizácie
		3.1.3 Rozširovanie a modernizácia vodovodnej siete
	3.2 Skvalitňovanie a rozširovanie systému separovaného zberu vrátane zavádzania nových technológií a postupov v oblasti odpadového hospodárstva, odstraňovanie environmentálnych záťaží a nelegálnych skládok	3.2.1 Budovanie zberných miest na separovaný odpad
		3.2.2 Zefektívňovanie zberu a separácie odpadu prostredníctvom dobudovania zberného dvora a obstarania modernej komunálnej techniky vrátane zberných nádob pre občanov a organizácie
		3.2.3 Doplnenie a modernizácia komunálnej techniky obecnej prevádzky
		3.2.4 Odstraňovanie nelegálnych skládok na celom území katastra obce
	3.3 Tvorba a úprava verejných priestranstiev a parkov, zachovávanie prírodných ekosystémov, ochrana biodiverzity, rozvoj zelenej a modrej infraštruktúry	3.3.1 Revitalizácia a údržba verejnej zelene v centre obce a jej okolí
		3.3.2 Úprava prírodných lokalít s využitím pre trávenie voľného času obyvateľov a návštevníkov obce
		3.3.3 Realizácia opatrení na ochranu a zlepšenie stavu biotopov, prírodných ekosystémov a biodiverzity
		3.3.4 Realizácia opatrení na zmiernenie negatívnych dôsledkov zmeny klímy prostredníctvom budovania zelených striech a stien, kvetinových záhonov, racionálne využívanie dažďovej vody pri starostlivosti o verejnú zeleň a pod.
	3.4 Podpora a realizácia projektov na zníženie emisií z dopravy, znižovanie energetickej náročnosti a využívanie obnoviteľných zdrojov energie	3.4.1 Realizácia projektov znižovania energetickej náročnosti verejných objektov vrátane zmien palivovej základne s využitím obnoviteľných zdrojov energie
		3.4.2 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie vo verejných budovách a objektoch slúžiacich na podnikateľské účely
		3.4.3 Realizácia projektov na podporu elektromobility vrátane budovania nabíjacích bodov pre elektromobily, elektrobicykle, elektrokolobežky
		3.4.4 Zavádzanie inteligentných riešení pre účely optimalizácie a znižovania spotreby energií vo verejných budovách, bytových domoch a ostatných objektoch v správe obce a jej organizácií

	3.5 Zvyšovanie environmentálneho povedomia	3.5.1	Realizácia informačných aktivít a kampaní v oblasti separovaného zberu
		3.5.2	Zvyšovanie povedomia obyvateľov o možnostiach znižovania energetickej náročnosti domov a bytov, využívania energie z obnoviteľných zdrojov
		3.5.3	Realizácia informačných aktivít v oblasti rozvoja elektromobility
		3.5.4	Podpora informačných a vzdelávacích programov v oblasti ochrany prírody a krajiny, zlepšovania stavu biodiverzity a znižovania negatívnych dopadov ľudskej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia.

4. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť PHSR Brezovica 2023 – 2030 je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia PHSR, systém jeho monitorovania a hodnotenia, plnenia na základe stanovených merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram jeho realizácie formou akčných plánov.

4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR

Podstatná časť zodpovednosti za prípravu, implementáciu, monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu PHSR prislúcha obecnému úradu, jeho pracovníkom, poslancom a členom komisií obecného zastupiteľstva.

Garant PHSR – zodpovedný za koordináciu implementácie PHSR a akčného plánu, hodnotenie a aktualizáciu rozvojových politík (hospodárskej, sociálnej, environmentálnej). Podporuje vznik projektových tímov na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít. Spoločne s koordinátorom PHSR pripravuje a zavádza procesy nevyhnutné na realizáciu, monitorovanie a vyhodnocovanie PHSR a akčného plánu.

Zodpovedný: starosta obce

Odborný garant rozvojových politík/prioritných oblastí (hospodárskej, sociálnej a environmentálnej) – zodpovedný za monitorovanie a hodnotenie naplňovania cieľov rozvojových politík a ich aktualizáciu. Úzko spolupracuje s koordinátorom PHSR pri aktualizácii akčného plánu, zabezpečuje kontrolu súladu aktivít akčného plánu a zvolených prioritných a strategického cieľa.

Zodpovedný: Obecné zastupiteľstvo

Koordinátor PHSR – na pokyn garanta PHSR vedie a kontroluje proces realizácie, monitorovania a hodnotenia PHSR a akčného plánu. Dbá na dodržiavanie termínov plnenia PHSR, pripravuje štruktúru a obsah monitorovacích a hodnotiacich správ. Pripravuje stretnutia odborných pracovných skupín, koordinuje aktualizáciu akčného plánu. Zabezpečuje aktivity komunikačného plánu realizácie PHSR.

Zodpovedný: OcÚ Brezovica

4.2 Systém monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR

Monitorovanie, hodnotenie a následná aktualizácia PHSR je dôležitou súčasťou jeho realizácie. Umožňuje identifikovať a vyhodnotiť stupeň naplňovania zvolených cieľov prostredníctvom realizácie opatrení a aktivít, resp. projektov. Na základe pravidelne vyhodnocovaných indikátorov „úspešnosti“ naplňovania stratégie riadiaci tím v prípade potreby uskutočňuje jej aktualizáciu. Na základe výsledkov monitorovania a hodnotenia sa však každoročne uskutočňuje aktualizácia akčného plánu PHSR vo väzbe na programový rozpočet obce.

1. Monitorovanie plnenia akčného plánu

- **Popis:** samospráva raz ročne získa a spracuje pripomienky úradu, poslancov a verejnosti. Monitorovanie predstavuje pravidelné sledovanie ukazovateľov akčného plánu. Výsledkom je monitorovacia správa akčného plánu.
- **Termín vykonania:** k 30.6. príslušného roka
- **Zodpovednosť:** koordinátor PHSR
- **Zdroje informácií a údajov:** OcÚ

- **Výstup:** monitorovacia správa PHSR

2. Hodnotenie plnenia strategického plánu PHSR

- **Popis:** samospráva vyhodnotí dosiahnuté výsledky a dosahy realizovaných opatrení k 31.12. predchádzajúceho roka. Hodnotenie strategického plánu je činnosť, ktorá na základe monitorovania pomenováva vplyvy jednotlivých častí strategického plánu pre rozvoj územia a jeho ľudí.
- **Termín vykonania:** k 31.3. príslušného roka za predchádzajúci rok (t.j. k 31.12.)
- **Zodpovednosť:** koordinátor PHSR
- **Zdroje informácií a údajov:** monitorovacia správa akčného plánu
- **Výstup:** Hodnotiaca správa plnenia strategického plánu PHSR s návrhmi na aktualizáciu stratégie (v prípade potreby)
- **Postup:** na základe výsledkov monitoringu akčného plánu sa každoročne k 31.3. vypracuje hodnotiaca správa za predchádzajúci rok. Následne je táto správa prerokovaná na zasadnutí obecného zastupiteľstva. Prerokovaná a schválená hodnotiaca správa sa každoročne k 31.5. zasiela VÚC Žilina.

3. Aktualizácia PHSR

- **Popis:** samospráva na základe podkladov z monitorovacích a hodnotiacich správ uskutoční aktualizáciu PHSR v intervale 3 – 4 roky. Aktualizácia sa uskutoční na základe zozbieraných podnetov a požiadaviek obecného úradu, odborných pracovných skupín, poslancov, občanov a ostatných sociálnoekonomických partnerov. Verejnosť bude informovaná prostredníctvom web stránky.
- **Zodpovednosť:** Koordinátor PHSR.

Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2023 - 2030		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2025	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHSR a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	-	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť v hodnotiacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Tematické hodnotenie časti PHSR	-	pri značnom odklone od stanovených cieľov
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	-	pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	-	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu obce, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu a pod.
Hodnotenie plnenia strategického plánu PHSR	k 31.3.2024	Pravidelné ročné hodnotenie. Každoročne k 31.3. za predchádzajúci kalendárny rok (k 31.12.). Hodnotiaca správa je zasielaná do 31.5. na VÚC Žilina

4.3 Komunikačná stratégia PHSR

Komunikačná stratégia sa zameriava na internú, ako aj externú komunikáciu. Zvolená komunikačná stratégia sa zameriava na získavanie zainteresovaných skupín pre realizáciu PHSR. Cieľové skupiny komunikačnej stratégie:

- Obyvatelia obce,
- Poslanci,
- Zamestnanci OcÚ, organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce,
- Sociálnoekonomickí partneri,
- Odborné pracovné skupiny/komisie,
- Zástupcovia súkromného a neziskového sektora.

Základným princípom komunikačnej stratégie je pravidelné a komplexné poskytovanie informácií cieľovým skupinám o príprave, realizácii, hodnotení ako aj aktualizácii PHSR. Medzi základné komunikačné nástroje obce patrí:

- Webová stránka (www.brezovica.sk),
- Úradná tabuľa,
- Miestny rozhlas,
- Sociálne siete,
- Rokovanie obecného zastupiteľstva.

5. FINANČNÁ ČASŤ

Financovanie opatrení, resp. aktivít a projektov obsiahnutých v strategickom dokumente bude viaczdrojové. Prioritou obce je získavať na ich realizáciu hlavne externé zdroje: fondy politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027, Plán obnovy a ostatné dotačné a grantové programy. Základné financovanie sa opiera o rozpočet obce, ktorý však nie je schopný financovať investične náročné projekty.

5.1 Hlavné externé zdroje financovania projektových aktivít

Plán obnovy

Plán obnovy je spoločnou reakciou krajín EÚ na silný pokles ekonomiky v dôsledku pandémie COVID - 19. Jeho hlavným cieľom je podporiť reformy a investície, ktoré Slovensku umožnia začať opäť dobiehať životnú úroveň priemeru EÚ. Plán obnovy je postavený na nasledujúcich piatich oblastiach:

1. **Zelená ekonomika** (obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra; obnova budov; udržateľná doprava; dekarbonizácia priemyslu; adaptácia na zmenu klímy)
2. **Vzdelávanie** (dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch; vzdelávanie pre 21. storočie; zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl)
3. **Veda, výskum, inovácia** (efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania výskumu, vývoja, inovácie a digitálnej ekonomiky; lákanie a udržanie talentov)
4. **Zdravie** (moderná a dostupná zdravotnícka starostlivosť; humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie; dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť)
5. **Efektívna verejná správa a digitalizácia** (zlepšenie podnikateľského prostredia; reforma justície; boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva; zdravé verejné financie; digitálne Slovensko (štát v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého, digitálna ekonomika)

OBLASŤ	KOMPONENT / INVESTÍCIA	PLÁNOVANÁ ALOKÁCIA
ZELENÁ EKONOMIKA	Komponent: Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra <i>Podporované investície:</i> • Investície do výstavby nových zdrojov elektriny z OZE • Investície do modernizácie existujúcich zdrojov elektriny z OZE • Investície do zvyšovania flexibility energetických sústav pre vyššiu integráciu OZE	232 mil. eur
	Komponent: Obnova budov <i>Podporované investície:</i> • Zlepšenie energetickej hospodárnosti rodinných domov • Obnova verejných historických a pamiatkovo chránených budov	741 mil. eur
	Komponent: Udržateľná doprava <i>Podporované investície:</i>	801 mil. eur

OBLASŤ	KOMPONENT / INVESTÍCIA	PLÁNOVANÁ ALOKÁCIA
	- Rozvoj infraštruktúry nízkouhlíkovej dopravy - Podpora ekologickej osobnej dopravy - Rozvoj intermodálnej nákladnej dopravy - Podpora budovania infraštruktúry pre alternatívne pohony	
	Komponent: Dekarbonizácia priemyslu Podporované investície: - Dekarbonizácia priemyslu - Zabezpečenie fungovania procesov Slovenskej inšpekcie životného prostredia naviazaných na dekarbonizáciu	368 mil. eur
	Komponent: Adaptácia na zmenu klímy Podporované investície: Adaptácia regiónov na klimatickú zmenu s dôrazom na ochranu prírody a rozvoj biodiverzity	159 mil. eur
VZDELÁVANIE	Komponent: Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch Podporované investície: Debarierizácia školských budov na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému	210 mil. eur
	Komponent: Vzdelávanie pre 21. storočie Podporované investície: - Investície do digitalizácie v školách - Dobudovanie školskej infraštruktúry	469 mil. eur
	Komponent: Zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl Podporované investície: Investičná podpora pri strategickom rozvoji vysokých škôl	213 mil. eur
VEDA, VÝSKUM, INOVÁCIE	Komponent: Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania výskumu, vývoja, inovácií a digitálnej ekonomiky Podporované investície: - Podpora medzinárodnej spolupráce a zapájania sa do projektov Horizont Európa a Európsky inovačný a technologický inštitút - Podpora spolupráce firiem, akademického sektora a organizácií výskumu a vývoja - Excelentná veda - Výskum a inovácie pre dekarbonizáciu ekonomiky - Výskum a inovácie pre digitalizáciu ekonomiky - Finančné nástroje na podporu inovácií - IT podpora jednotného grantového systému výskumu a vývoja	633 mil. eur

OBLASŤ	KOMPONENT / INVESTÍCIA	PLÁNOVANÁ ALOKÁCIA
	Komponent: Lákanie a udržanie talentov Podporované investície: • Podporné nástroje a asistencia pre navrátilcov, vysokokvalifikovaných zamestnancov z tretích krajín a ich rodinných príslušníkov a zahraničných vysokoškolských študentov študujúcich na Slovensku • Posilnenie vzťahov s diaspórou, podpora Slovak Global Network a ďalších iniciatív • Štipendiá pre talentovaných domácich a zahraničných študentov • Podpora internacionalizácie v akademickom prostredí	106 mil. eur
ZDRAVIE	Komponent: Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť Podporované investície: • Projektová príprava a projektové riadenie investícií • Nová sieť nemocníc – výstavba, rekonštrukcie a vybavenie • Digitalizácia v zdravotníctve • Výstavba a obnova staníc záchrannej zdravotnej služby • Obnova vozového parku záchrannej zdravotnej služby • Podpora otvárania nových ambulancií primárnej starostlivosti v nedostatkových oblastiach	1 163 mil. eur
	Komponent: Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie Podporované investície: • Vytvorenie detenčných zariadení • Vybudovanie psycho-sociálnych centier • Doplnenie siete psychiatrických stacionárov • Vybudovanie špecializovaných centier pre poruchy autistického spektra • Vykonanie prvej epidemiologickej štúdie v oblasti duševných porúch • Zriadenie fondu psychodiagnostických metód • Humanizácia oddelení v ústavnej starostlivosti • Obnova materiálno-technického vybavenia pre vykonávanie štandardných postupov • Vzdelávanie odborníkov v rezorte a mimo rezortu zdravotníctva • Národná linka podpory duševného zdravia	105 mil. eur
	Komponent: Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť Podporované investície: • Rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti • Rozšírenie a obnova kapacít následnej a ošetrovateľskej starostlivosti	265 mil. eur

OBLASŤ	KOMPONENT / INVESTÍCIA	PLÁNOVANÁ ALOKÁCIA
	Rozšírenie a obnova kapacít paliatívnej starostlivosti	
EFEKTÍVNA VEREJNÁ SPRÁVA A DIGITALIZÁCIA	Komponent: Zlepšenie podnikateľského prostredia Podporované investície: - Investície spojené s opatreniami na zníženia regulačného zaťaženia podnikania - Digitalizácia procesov insolvenčného konania - Profesionalizácia vo verejnom obstarávaní	11 mil. eur
	Komponent: Reforma justície Podporované investície: - Investície do budov a reorganizácie súdov (reforma súdnej mapy) - Podporné nástroje reformy súdnej mapy - digitalizácia nástrojov, modernizácia IT vybavenia a analytické kapacity	255 mil. eur
	Komponent: Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva Podporované investície: - Zefektívnenie boja proti korupcii a praniu špinavých peňazí - Modernizácia a budovanie odborných kapacít Policajného zboru - Modernizácia hasičského a záchranného systému - Posilnenie administratívnych kapacít na rôznych úrovniach verejnej správy	229 mil. eur
	Komponent: Zdravé verejné financie Podporované investície: - Lepšie služby pre občanov a podnikateľov - Digitálna transformácia poskytovania služieb verejnej správy - Zapojenie sa do cezhraničných európskych projektov vedúcich k budovaniu digitálnej ekonomiky - Podpora projektov zameraných na vývoj a aplikáciu top digitálnych technológií - Granty so zjednodušenou administratívou – Hackathony - Posilnenie preventívnych opatrení, zvýšenie rýchlosti detekcie a riešenia incidentov IT vo verejnej správe - Rekonštrukcia a dobudovanie zabezpečených priestorov kritickej infraštruktúry IT vo verejnej správe - Zlepšovanie digitálnych zručností seniorov a distribúcia senior tabletov	0 mil. eur
	Komponent: Digitálne Slovensko (Štát v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého, digitálna ekonomika)	615 mil. eur

Operačný program Slovensko 2021 – 2027

Celková alokácia Programu Slovensko na programové obdobie 2021 - 2027 činí **12,59 mld.** eur, ktorá je v programe rozdelená v rámci piatich cieľov politík a ich jednotlivých priorít. Najväčšia alokácia presahujúca 2 mld. eur je pridelená na prioritu Doprava (2,18 mld. eur) a prioritu Životné prostredie (2,12 mld. eur).

- v rámci cieľa 1 **„Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa“** - **vdáka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT**, prostredníctvom investícií na rozvoj vedy, výskumu, budovanie inteligentných miest a regiónov, digitálne riešenia pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy, rozvoj malého a stredného podnikania, rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie a zvyšovanie digitálnej pripojiteľnosti:
 - 1P1: *Veda, výskum a inovácie*: 1 778 050 000 €
 - 1P2: *Digitálna pripojiteľnosť*: 112 100 000 €
- v rámci cieľa 2 **„Zelenšia, nízkouhlíková Európa“** - **prechod z ekologickejšieho, nízkouhlíkového hospodárstva na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka a odolnú Európu vdáka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility**, prostredníctvom investícií na zlepšenie energetickej efektívnosti, OZE, dostupnosť pitnej vody a dobudovanie kanalizácie, zlepšenie odpadového hospodárstva, podporu mestskej mobility vr. cyklo dopravy, ochranu prírody;
 - 2P1: *Energetická efektívnosť a dekarbonizácia*: 1 306 549 999 €
 - 2P2: *Životné prostredie*: 2 030 497 280 €
 - 2P3: *Udržateľná mestská mobilita*: 890 600 000 €
- v rámci cieľa 3 **„Prepojenejšia Európa“** - **vdáka posilneniu mobility**, prostredníctvom investícií na dobudovanie diaľnic a rýchlostných ciest, modernizáciu železníc, vodnej infraštruktúry a zlepšenie regionálnej dostupnosti;
 - 3P1: *Doprava*: 1 999 903 170 €
- v rámci cieľa 4 **„Sociálnejšia Európa“** - **sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv**, prostredníctvom investícií na podporu vzdelávania, zdravotníctva, trhu práce, sociálnych služieb;
 - 4P1: *Adaptabilný a prístupný trh práce*: 527 471 548 €
 - 4P2: *Kvalitné inkluzívne vzdelávanie*: 623 293 550 €
 - 4P3: *Zručnosti pre lepšiu adaptabilitu a inklúziu*: 241 606 000 €
 - 4P4: *Záruka pre mladých*: 283 969 292 €
 - 4P5: *Aktívne začlenenie a dostupné služby*: 1 169 957 946 €
 - 4P6: *Aktívne začlenenie rómskych komún*: 269 000 000 €
 - 4P7: *Sociálne inovácie a experimenty*: 68 153 000 €
 - 4P8: *Potravinová a materiálna deprivácia*: 68 153 000 €
- v rámci cieľa 5 **„Európa bližšie k občanom“** - **vdáka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív**, prostredníctvom investícií na podporu udržateľného cestovného ruchu, regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, zveľadenie kultúrneho dedičstva.
 - 5P1: *Moderné regióny*: 403 637 715 €

Programová oblasť sa rozprestiera na oboch stranách Karpát. Horské oblasti predstavujú jedinečné bohatstvo pohraničia. Niekedy však obyvateľom pohraničia a turistom sťažujú rýchle a pohodlné cestovanie. Rozloha programovej oblasti je viac ako 39 tisíc km², z čoho sa takmer 60 % nachádza na poľskej strane. Na Slovensku programová oblasť zahŕňa – Žilinský samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj a okres Spišská Nová Ves v Košickom samosprávnom kraji. V roku 2018 dosiahol počet obyvateľov programovej oblasti takmer 5,2 milióna, z ktorých približne 70 % žilo na poľskej strane. V programovom období 2021 - 2027 bude riadiacim orgánom programu Ministerstvo fondov a regionálnej politiky Poľskej republiky. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (MIRRI SR) bude Národným orgánom. Celková alokácia EÚ na program bez financií na technickú pomoc činí 120 828 471 eur. Miera spolufinancovania bude 80 %.

Program sa sústreďí na štyri najdôležitejšie témy pre spoluprácu:

1. životné prostredie a prispôsobenie zmene klímy,
2. kultúrne a prírodné dedičstvo, udržateľný cestovný ruch,
3. cezhraničná mobilita,
4. spolupráca medzi inštitúciami a obyvateľmi pohraničia.

Tabuľka: Priority a špecifické ciele programu cezhraničnej spolupráce Interreg 2021 – 2027 Poľsko – Slovensko

Priorita	Špecifický cieľ	Vybrané typy aktivít
K prírode ohľaduplné a bezpečné pohraničie Alokácia: 24 830 251,00 €	Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof a odolnosti s prihliadnutím na ekosystémové prístupy	1. zmierňovanie negatívnych následkov zmeny klímy v cezhraničnom meradle vrátane živelných pohrôm, 2. zlepšenie spolupráce v oblasti krízového riadenia vrátane výmeny skúseností/spoločných školení záchranných zložiek/štandardizácie vybavenia záchranných zložiek na území pohraničia, 3. analýzy a stratégie zamerané na vypracovanie akčných plánov a pilotné riešenia, ktorých cieľom je predchádzať negatívnym následkom zmeny klímy v cezhraničnom meradle, najmä v podobe živelných pohrôm, 4. edukačno-propagačné aktivity zvyšujúce povedomie obyvateľov o aktivitách v oblasti adaptačných a mitigačných opatrení voči zmene klímy, ktoré sa budú realizovať výlučne ako doplnkové aktivity pre prvé tri typy aktivít.
	Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach a zníženie všetkých foriem znečistenia	1. ochrana a zlepšenie stavu území vzácnych z prírodného hľadiska, 2. predchádzanie šíreniu a výskytu invázných druhov, 3. analýzy, stratégie, pilotné riešenia v rámci spracovania akčných plánov na ochranu alebo tvorenie foriem ochrany prírody a zachovanie cezhraničných ekologických koridorov, 4. edukačno-informačné aktivity zamerané na zvýšenie verejného povedomia o biodiverzite

		(len ako doplnenie prvých troch typov aktivít).
Prepojenejšie pohraničie Alokácia: 23 005 741,00 €	Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy vrátane zlepšeného prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobility	1. zlepšenie kvality cestnej infraštruktúry cezhraničného charakteru so zohľadnením aspektov udržateľnej dopravy, 2. zlepšenie dostupnosti atraktivít cestovného ruchu s cezhraničným významom zavedením verejnej dopravy a/alebo ekologických dopravných prostriedkov.
Tvorivé a turisticky atraktívne pohraničie Alokácia: 62 649 562,00 €	Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie	1. podpora rozvoja cezhraničných konkurencieschopných/inovatívnych / integrovaných produktov/služieb/ponúk cestovného ruchu s cieľom zvýšiť úlohu kultúry a cestovného ruchu v hospodárskom rozvoji a sociálnom začlenení, 2. zachovanie, sprístupnenie a propagácia hmotného a nehmotného kultúrneho a prírodného dedičstva s cezhraničným významom, 3. tvorba systémov informácie a propagácie cestovného ruchu popularizujúcich PO ako atraktívnu destináciu cestovného ruchu, 4. tvorba ľudského kapitálu a zlepšovanie informovanosti predovšetkým propagáciou riešení z oblasti udržateľného cestovného ruchu a požiadaviek Európskej zelenej dohody (vrátane Nového európskeho Bauhausu) a digitálnych zručností.
Spolupráca medzi inštitúciami a obyvateľmi pohraničia Alokácia: 62 649 562,00 €	Posilňovanie inštitucionálnej kapacity orgánov verejnej moci, najmä tých, ktoré sú oprávnené riadiť osobitné územie, ako aj zainteresovaných strán	1. budovanie inštitucionálnych kapacít verejných inštitúcií, 2. posilňovanie spolupráce a kapacít inštitúcií ponúkajúcich služby v pohraničí, 3. cezhraničné analýzy, stratégie a akčné plány.
	Budovanie vzájomnej dôvery, najmä propagáciou akcií typu „ľudia ľuďom“	1. podpora spolupráce pre budovanie cezhraničných partnerstiev, 2. podpora miestnych cezhraničných iniciatív vyvíjaných pre zlepšenie kvality života v pohraničí, 3. posilňovanie cezhraničnej integrácie a budovanie spoločnej identity obyvateľov pohraničia,

		4. výmena dobrej praxe, propagácia spolupráce zameranej na spoločné riešenia v oblasti životného prostredia a nízkouhlíkového hospodárstva, 5. zvyšovanie povedomia a propagácia proekologického správania obyvateľov pohraničia.
--	--	---

Program cezhraničnej spolupráce Interreg 2021 – 2027 Slovensko – Česko

Programovou oblasťou sú na Slovensku regióny NUTS III Trnavský samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj a Žilinský samosprávny kraj, v Českej republike Juhomoravský kraj, Zlínsky kraj a Moravskosliezsky kraj. V programovom období 2021 - 2027 bude program riadiť Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (MIRRI SR), ktoré pôsobí ako riadiaci orgán a Spoločný technický sekretariát v úzkej spolupráci so zástupcami oboch členských štátov. Celková alokácia EÚ na program (bez financií na technickú pomoc) činí 79 741 680 eur. Miera spolufinancovania bude 80 %.

Kľúčové problémy, na ktoré sa program zameria, sú:

- Životné prostredie o manažment katastrof
 - prispôsobenie ekosystémov na klimatické zmeny
 - zachovanie a obnova biodiverzity
 - znižovanie znečistenia
- Vzdelávanie
 - výmena vedomostí, skúseností, odborných poznatkov a dobrej praxe medzi vzdelávacími inštitúciami na všetkých stupňoch vzdelávania od predprimárneho až po vysoké školstvo
- Kultúra a cestovný ruch
 - zachovanie a obnova kultúrneho a prírodného dedičstva
 - produkty cestovného ruchu a ich propagácia
- Inštitucionálna spolupráca
 - spolupráca verejnej správy a spolupracujúcich subjektov na oboch stranách prihraničného územia
- Miestne iniciatívy – Fond malých projektov
 - vytváranie nových a upevňovanie existujúcich partnerstiev, sietí a cezhraničných štruktúr vrátane činností zameraných na voľnočasové a záujmové aktivity

Tabuľka: Priority a špecifické ciele programu cezhraničnej spolupráce Interreg 2021 - 2027 Slovensko – Česko

Priorita	Špecifický cieľ	Vybrané typy aktivít
Životné prostredie Alokácia: 19 935 420,00 €	Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof a odolnosti s prihliadnutím na ekosystémové prístupy	1. Zber a výmena dát, informácií a skúseností 2. Realizácia spoločných stratégií a akčných plánov

		3. Zvyšovanie povedomia o zmierňovaní a prispôsobovaní sa zmene klímy
	Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach a zníženie všetkých foriem znečistenia	1. Zber a výmena dát, informácií a skúseností 2. Realizácia spoločných stratégií a akčných plánov 3. Osvetové aktivity o potrebe zachovania biodiverzity
Vzdelávanie Alokácia: 7 176 751,00 €	Zlepšenie rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu	1. Výmena vedomostí, skúseností, odborných poznatkov a dobrej praxe medzi vzdelávacími inštitúciami na všetkých stupňoch vzdelávania od predprimárneho až po vysoké školstvo
Kultúra a cestovný ruch Alokácia: 43 060 507,00 €	Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie	1. Zachovanie a obnova kultúrneho a prírodného dedičstva 2. Spolupráca a výmena skúseností pri vytváraní a propagácii komplexných produktov cestovného ruchu
Inštitucionálna spolupráca Alokácia: 4 784 501,00 €	Zvyšovanie efektivity verejnej správy podporou právnej a administratívnej spolupráce a spolupráce medzi občanmi, aktérmi občianskej spoločnosti a inštitúciami, najmä s ohľadom na riešenie právnych a iných prekážok v pohraničných regiónoch	1. Spolupráca verejnej správy a spolupracujúcich subjektov na oboch stranách prihraničného územia
Miestne iniciatívy Alokácia: 4 784 501,00 €	Budovanie vzájomnej dôvery, najmä propagáciou akcií typu „ľudia ľuďom“	1. Vytváranie nových a upevňovanie existujúcich partnerstiev, sietí a cezhraničných štruktúr vrátane činností zameraných na voľnočasové a záujmové aktivity

ZÁVER

Formulár - Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	• Názov: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brezovica na roky 2023 - 2030 • Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, spolu s územným plánom, je základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie.
Spracovanie	• Forma spracovania: Kombinácia (spolupráca interných zamestnancov s externou firmou) • Externá odborná spolupráca: Agentúra pre regionálny rozvoj SEVER • Obdobie spracovania: február 2023 – august 2023 • Riadiaci tím: • Garant: Ing. Andrej Ujmiak, starosta obce Brezovica • Zástupca spracovávateľa: Ing. Michal Strnál, riaditeľ agentúry • Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou: realizácia dotazníkového prieskumu, zverejnenie na webovej stránke
Prerokovanie	• Prerokovanie v orgánoch samosprávy: starosta obce, obecné zastupiteľstvo
Schválenie	• Návrh uznesenia: Obecné zastupiteľstvo obce Brezovica schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brezovica na roky 2023 – 2030 uznesením č. 64/2023 zo dňa 30.10.2023. • Pečiatka a podpis hlavného garanta:

AKČNÝ PLÁN OBCE BREZOVICA

P.č.	Zameranie projektu (názov vystihujúci zámer)	Stav	Zdroj financovania	Predpokladaný termín realizácie (od – do)	Predpokladané náklady	Projektová aktivita PHSR
1.	Dobudovanie splaškovej kanalizácie v obci			Do 2030	4,2 mil. EUR	
2.	Rozšírenie kanalizácie v lokalite Brezové			Do 2030	2 mil. EUR	
3.	Zníženie energetickej náročnosti a rekonštrukcia budovy ZŠ s MŠ			Do 2026	1 mil. EUR	
4.	Vybudovanie miestnych komunikácií v lokalite Brezové			Do 2030	1,2 mil. EUR	
5.	Vybudovanie športového areálu a spoločenského amfiteátra pri futbalovom ihrisku			Do 2030	1 mil. EUR	
6.	Oprava hracej plochy futbalového ihriska			Do 2030	200 000 EUR	
7.	Vybudovanie cyklotrasy Brezovica-Liesek			Do 2026	250 000 EUR	

8.	Rozšírenie kapacity materskej školy			Do 2030	300 000 EUR	
9.	Rekonštrukcia domu smútku v starom cintoríne			Do 2025	30 000 EUR	
10.	Výstavba nového domu smútku v novom cintoríne			Do 2030	300 000 EUR	
11.	Výstavba komunitného centra v obci			Do 2030	500 000 EUR	
12.	Výstavba obecných nájomných bytov			Do 2030	700 000 EUR	
13.	Výstavba centra sociálnych služieb			Do 2030	500 000 EUR	
14.	Oprava chodníkov a miestnych komunikácií v obci			Do 2030	500 000 EUR	
15.	Oprava a rozšírenie ihriska pri ZŠ s MŠ			Do 2030	150 000 EUR	
16.	Osvetlenie priechodov pre chodcov			Do 2026	10 000 EUR	
17.	Vybudovanie optického internetu v celej obci			Do 2025	-	

18.	Obstaranie komunálnej techniky na čistenie chodníkov			Do 2025	20 000 EUR	
19.	Modernizácia a rozšírenie verejného osvetlenia v celej obci			Do 2026	50 000 EUR	
20.	Rozšírenie kamerového systému			Do 2030	20 000 EUR	
21.	Vybudovanie zberného dvora			Do 2030	1 mil. EUR	
22.	Modernizácie miestneho rozhlasu			Do 2026	15 000 EUR	
23.	Monografia obce Brezovica			Do 2030	15 000 EUR	
24.	Vytvorenie nového územného plánu obce			Do 2028	30 000 EUR	